

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UCCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évfolyam 215. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Péntek, 1928 szeptember hó 21

A Népszövetség és a kisebbségek

Irta: WILLIAM MARTIN

a „Journal de Geneve” főszerkesztője

Genf, szeptember.

A francia nyelvű svájci sajtó ragyogó tolu publicistája, William Martin, a „Journal de Geneve” főszerkesztője egyik legkiválóbb ismerője a Népszövetségnek. Habár alábbi fejtegetései nem mindenben fedik a kisebbségek jogos követeléseit, a Brassói Lapok genfi tudósítója mégis rendkívül érdekesnek tartja Martin főszerkesztő cikkének reprodukálását. A „Journal de Geneve” ugyanis a világháború idejében és az azt követő esztendőben a francia politika svájci szócsövének számított. A kisantant államok szintén igen sokat köszönhetnek Martin főszerkesztőnek, illetőleg a „Journal de Geneve”-nek. A cikkből most kitűnik, hogy a láthatár tisztulni kezd és lassanként érvényesül a jog és az igazság. Martin főszerkesztő ma még néhány vonatkozásban nem teszi magáévá a kisebbségi követeléseket, azonban minden fenntartás nélkül elítéli az elnyomás politikáját.

A nemzeti kisebbségek nemrégiben befejeződött IV. kongresszusa jelentős esemény volt. A kongresszus mintegy 40 millió, Európa legkülönbözőbb országaiban élő kisebbségi ember képviselőit egyesítette magában. Már az a pusztán tény, hogy sikerült 40 millió embert egyesíteni és a mozgalmat éveken át életben tartani, bizonyítja azt, hogy a kisebbségeknek közös érdekeik vannak és a mozgalom eredményessége vitán felül áll. Természetes dolog, hogy az ilyen kongresszusok számos akadályokba ütköznek. A delegátusok többsége parlamenti képviselő, akik megszokták a harcot. Az általuk képviselt népek politikai érdekei bizonyos pontokban megegyeznek egymással, de nem mindig azonosak. A mozgalom időről időre jelentkező krízisei szolgáltatják azonban az életképesség legjobb tanujelét. Emlékeztet, hogy a németországi kisebbségek tavaly kivonultak a kongresszusból, mivel az megtagadta a friezek felvételét. Ennek a problémának két oldala van. Az egyik a tudományos rész, amely felveti a kérdést, milyen körülmények között ismerhető el egy kisebbség nemzetiségnek? Az utolsó választásokon a németországi friezek 286 szavazatot egyesítettek listáikon. Lehet-e tehát azt állítani, hogy a friez lakosság valóban nemzeti kisebbség?

A dolog másik oldala politikai természetű. A kisebbségi kongresszusnak, főként Lengyelországban, már ismételtelen szemére hányták, hogy a német politika eszköze. Igaz és könnyen érthető, hogy Európában ma tulnyomó részt olyan kisebbségek élnek, amelyek Németország és annak volt szövetségesei felé hajlanak. De hiszen a békeszerződéseket a győztes hatalmak csinálták és ha a háború másképp fejeződött volna be, úgy más határok révén, más kisebbségek, másfelé gravitáltak volna.

A kisebbségi kongresszus panaszainak egy része kétségkívül jogosult. Azok a kormányok, amelyek nemrégiben még az „elnyomott nemzetek” szószólói voltak, mindinkább elfelejtik, ígéreteiket. Viszont meg kell állapítani, hogy a Népszövetséget ért támogatások sem mind igazságosak. A békeszerződések nem adnak elegendő felhatalmazást (?) a Népszövetségnek a kisebbségek védelmére. Csupán azokkal a felhatalmazásokkal rendelkezik, amelyeket a kisebbségvédelmi szerződések tartalmaznak, ezek azonban igen korlátozottak. A kisebbségek elfeledkeznek arról is, hogy a Népszövetség mit tett már érdekükben anélkül, hogy cselekedeteit kikürtölte volna. Mindentől eltekint-

ve, a kisebbségeknek igazuk van, amikor azt követelik, hogy a Népszövetség külön szekciót létesítsen számukra. A kisebbségi probléma a háború egyik legkényesebb öröksége. Nem valószínű, hogy sikerül majd ideális megoldást találni. Csakis a népek mentalitásának megváltozása, a nemzeti és faji ellentétek csökke-

nése oldhatja meg a problémát, amely alapjában véve majdnem vallási jellegű. Ennek ellenére azonban a Népszövetségnek kötelessége, hogy mindent megtegyen a kétségkívül fennálló sérelmek reparálására, mivel ezek nemcsak az emberi jogokba ütköznek, de az elégedetlenség növekedése veszélyezteti a békét is.

Nincs válság, de a kormány helyzete kényes és nehéz,

mondja szerényen és diszkréten a franciayelvű félhivatalos

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Indépendance Roumaine, miután nem csekély maliciával megállapítja, hogy Maniu azért akar miniszterelnök lenni, mivel még sohasem volt, Averescu azért, mivel már sokszor volt, Jorga meg azért, mivel nincs pártja, kijelenti, hogy nincs kormányválság, még lappangó válság sincs.

Ellenben, ugymond, senkisé tagadhatja, hogy

a kormány feladata ma kényes és nehéz.

Törekvései néha előre nem látható akadályokba ütköznek. A politikában nincsenek csodák, — mondja tovább misztikusan. Új emberekre nehéz ügyeket nem lehet bízni, azok meg,

akik már kormányon voltak, levizgáztak a tehetetlenségből,

tehát csak a liberálisok, a dimbovitalak, stb. stb.

A német kancellár a Rajna-tárgyalásokról

A megszállást 1935-ön tul semmiféle formában sem viselik el

Berlin. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Müller-Francken birodalmi kancellár kedden délelőtt számolt be a Genfben folyt tanácskozásokról. A kormány egyhangulag hozzájárult a kancellár és a német delegáció álláspontjához és köszönetet mondott nekik.

A sajtónak is nyilatkozott Müller, a Rajna-tárgyalásokról.

— Németország, ugymond, mindenben teljesítette a békeszerződés követelményeit, s így a kiürítés jogossága kétségtelen. Az egész németiség, valamint a birodalmi kormány csalódást érez a tárgyalások kudarcán.

Haladás azonban mégis észlelhető. Az eddigi magánjellegű tárgyalások helyett hivatalos tárgyalások is voltak. A jóvátételről Németország bármikor hajlandó tárgyalni, de nem junktimban a kiürítéssel.

Németország egy 1935 éven tul terjedő megszállást semmiféle formában nem fogad el.

A kancellár a továbbiakban a német álláspont erősségét hangoztatta.

A bosnyák muzulmánok csatlakoztak a horvát mozgalomhoz

Lemondott a muzulmán kereskedelmi miniszter, aki az összekötő kaposot képezte a kormány és a bosnyákok között — Belgrád apró engedményekkel akarja leszerelni a bosnyákokat

Belgrád. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A horvát területek ellen bevezetett pénzügyi bojkott szokatlan hatást váltott ki a bosnyák muzulmánok között is. Zágrábból érkezett hírek szerint a muzulmán párt elhatározta, hogy

teljes erejével fogja támogatni a horvátok mozgalmát és megkezdí a harcot a kormány ellen.

Ennek az elhatározásnak azért van nagy politikai jelentősége, mert a szerb kormány a bosnyák elégedettséget akarta kijátszani a külföld előtt, a horvát szeparatistikus törekvésekkel szemben.

A muzulmánok között az elégedetlenség egykoru a horvát panaszokkal. A szerb kormánynak azonban mindig sikerült valami jelentéktelen engedménnyel elhallgattatni a bosnyákokat, s így megakadályozta azt, hogy a két elnyomott nép közös politikai alapra helyezkedjék. A legutóbbi szerb kormány megalakításánál juttattak egy helyet a muzulmán párt vezérének. Szpaho Mehmednek is,

aki a kereskedelemügyi tárcát kapta meg. Belgrádban azt hitték, hogy ezzel a miniszteri tárcával teljesen leszerelték a bosnyák követeléseket. Az elégedetlenség azonban nem ült el a muzulmánok között s mind jobban kialakult az a nézet, hogy ha a szerbeknek végleg sikerül leigáznok a horvátokat, akkor már semmi akadálya nem lesz annak, hogy a szerb hegemonia a teljes elnyomás erejével nehezedjék rá a kisszámú bosnyákokra.

A horvátok pénzügyi bojkottálásáról megjelent hivatalos kormánynyilatkozat aztán ki-robbantotta az elfojtott elégedetlenséget. Szpaho Mehmed miniszter, aki az összekötő kaposot képezte a kormány és a muzulmánok között, pártja nyomására elhatározta, hogy beadja lemondását, ami a nyílt szakadást lesz hivatott jelenteni a szerbek és a bosnyákok között. Szpaho már meg is érkezett Szerajevéből, hogy a lemondást bejelentse.

A váratlan fordulat nagy izgalmakat okozott Belgrádban, bár a kormány még mindig reméli, hogy néhány engedménnyel újból sikerül leszerelni a muzulmánok mozgalmát.

ELSODORT EMBEREK

Hosszu, hosszú évek betemették őket a feledésbe. A nőknek az arcát szürke puderral hintette be az idő, ó távoli, édes, csunya emlékek... és az éjjel eljöttek ők ismét, odaálltak ágyam mellé és járták a furcsa körbe-körbe táncát csodálatos sorsuknak.

Kis Éhes... különös, bus zöld szemei voltak, meredtek, kidülledtek, már nem is emberi szemek. Valahogy mindig lekonyította madárfejét, keskeny kicsi viasz arcán hozontos volt a szakáll és akkor sirt először, amikor a szabályokhoz híven a börtön borbélyja, maga is rab, lenyirta ezt a kócos, tüskés és bozontos szakállt, hosszúra nőtt apostol haját, s amikor kijött a fürdőből a szürke rabruhába, még furcsább volt, riadtabb, merevebb szemű.

Mi gyermekek, a várnagy ur csemetéi, ekkor még nem tudtuk, hogy fogjuk hívni őt, az Idegent, az Újat. Talán maga sem tudta a nevét. A Réz hegyvégen bujkált évekig, ki veszett belőle az emberi értelem, már beszélni is csak nehezen tudott. Ugy csikorgott a foga, mint a rozsdás lánca. Ha valami kellett neki, sirt, apró gyermekkönyekkel áztatta a kemény darócot... És nem tudott kanállal enni, tiz körmével mohón vájkált a csajkában, s úgy csámcsogott, olyan állati kéjjel, hogy megborzongtunk belé. Kis Éhes... éhes volt mindig, megevett mindent, megkóstolta a hársfavirágot. És mi elneveztük Kis Éhesnek. Kicsi volt, visszamaradt torz teremtés, aki az első napokban nem akart bemenni a cellába, tépte a ruháját, s éjszakánként felkúrogott az ablakba s rázta a rácsot s üvöltött... Üvöltött hosszan, elnyújtva, borzalmasan... Kis Éhes cirkuszt játszik, ő az oroszlan... nekünk akkor játékos gyermekeknek csupán ezt jelentette Kis Éhes lázadása, s üvöltése a szabadság, az erdő után.

Félt az emberektől... Ha közeledett valaki hozzá, lesunyította fejét, lehajolt majdnem a földig és oldalt pislogva rohant, rohant, ahogy tudott. Nyárra megbarátkozott a helyiely. Nyers paradicsomot, krumplit evett, a miyent még nem kapott az erdőben soha s kezdett tanulni mesélni, deresedő, kicsi fejét ilyenkor úgy mozgatta, mintha fájdalmat okozna neki minden hang, amit kiejt.

Kis Éhes... s amikor jött a tél s a Törvény úgy gondolta, hogy az erdők vad csavargó fiát rendre szoktassa, megnyitott a nagy kapu a kis öreg előtt, s kezébe nyomták a szabadságlevelet.

És Kis Éhes ledobta magát a földre, zokogott, csókolt a durva darócot, amit le kell vetnie, tépte hozontosra nőtt szakállát, s zokogott, üvöltött... nem akart elmenni sehogyse, amíg két markos rab meg nem fogta, s ki nem tette a kapun. És még azután napok mulva is hallottuk, bucsuzkodását a Kis Éhesnek, aki gyermekégy agyával sehogy sem értette ezt a furcsa világot... Csendőrok erőszakkal lecipelik a hegyek közül, ahol olyan jó volt az élet, bezárják nagy házba, s amikor már jó, amikor már otthon van benne, újra mennie kell... mindig mennie kell onnan, ahol jó, ahol már ismerik őt, a fák, s minden, ami körülötte van, s mindig mennie kell, oda, ahová nem akar, a hová nem vágyik, muszáj, valami ismeretlen felsőbb hatalom kényszere viszi... viszi Kis Éhest, ki azóta ki tudja merre rázza a fákat, s a börtön rácsait, talán megbékélve fekszik valami ismeretlen temetőben. Kis falusi asztalos rótt gyalulatlan keresztet süppedő sírjára, talán azt sem tették rá, mindegy... Kis Éhes, aki nevét nem tudta, aki ki-verten, hazátlanul kóborgott az életben, talán otthonra talált odaát, de borzalmas üvöltése, hiábavaló sirása még mindig rámtalál borzalmas éjszakákon, amikor megjelenik ágyam mellett az Elsodort Ember.

És egy verőfényes őszi napon sétáltam egy idegen város aranyzónyegén. Lábam bokáig süllyedtek a lehullott sárga levelekben. Szerettem az idegen városokat, idegen ablakokon benézni, idegen emberek arcába bámulni, ő mond ki vagy, milyen sorsot cipelsz, és a főtérre sikoltoztak az autók, mind idegen volt, mind idegen ült benne, s olyan jó volt, nagyon magammal lenni ebben az idegen életben.

És akkor újra találkoztam vele. Az Elsodort Emberrel. Egy emeletes ház előtt rekedtes hangon énekelt valaki.

La donna mobile...

Furcsa pojáca volt, piros sapkában, idejét mult bugyogós nadrágban, s az orra vörös volt, hatalmas, mintha passzióból ragasztottta volna oda egy bolondos karneválra. És az itálos, öreges rekedtség mögül is előbujt néha a régi kristályos hang, a régi hajlékony,

melegség és énekelt, szívére tett kézzel, tulzott színpadiassággal, az ismeretlen férfi, az ismeretlen férfi, az ismeretlen ház előtt és vörösrre gyuladt könnyes szemeit epedve tűzte egy emeleti ablakra. Semmi sem élt akkor, csak a bánatos operaáriák, a rekedt, fátyolos torokban, s az a fehérfüggönyös ablak, ami mögött nem ült senkisé.

A Bolond újra énekelt... nevettek körülötte. És jött a haragos rendőr és már vitték is szegényt. A Bolondot, aki énekelt. Nem akartam megtudni semmit róla. Had éljen bennem úgy, mint valami ismeretlen tragikus árnyék, ott az őszi levelek alatt az idegen városban. Bolond.

Szeretném még egyszer hallani az Elsodort Ember énekét.

A Flóri is mindig énekelt. Az Amerikás Flóri. Bus román dalokat, amelyek olyan egyhangúak és bánatosak voltak, mint a végnélküli őszi eső. Pedig akkor már elmúlt az ősz. Karácsony is elviharzott színes gyertyáival, ült az ablak előtt, egy végnélküli kézimunkán öltögetett, s végnélküli doinákat dudolgatott halkán, miközben ringatta lábával kis hugom bölesójét.

Ma sem tudom, hogy anyám miért mondta mindig így... Szegény Flóri... Jöjjön csak ide szegény Flórim... És a szegény Flóri ment, olyan különösen ringatta magát, a szeme olyan ködös volt, mintha csak álomban járna, s nem is tudná, hogy nem csak meleg szoba van, álmosító és pattogó kályha, hanem hideg és izletes jégcsapok kínálgatják csemegének magukat az ereszek alatt, s csi-csonkázni lehet az uccákon, tűzfákon korcsolyázni, s esténként a nagykendő alá bujva hóbadöntésdít játszani. A szegény Flóri ezért szomorú, mert nem tudta ezeket. Szegény Flóri csak énekelt, tudott, hugomat ringatni s kézimunkázni, s esténként meredt szemmel lehullott kézzel bámulni ki, valami végtelen és borzalmas messziségbe.

Szegény Amerikás Flóri. Máig sem értem, miért volt szomorú, miért nem láttam soha

nevetni, miért volt olyan a nézése esténként, mint a Kis Éhesé később, s miért énekelt olyan bánatos, rekedtséggel, mint sokkal később a Bolond... Szegény Flóri, szegény, szegény, Amerikás Flóri...

Ő is rab volt. Poldinak hívták. Furcsa név ugy-e? Egy férfi, aki Poldi! Mi akkor soha sem hallottunk ilyen nevet és nevéttünk, nevéttünk, szakadásig, amikor apám szólt: Poldi fiam, mára elég volt az imádkozásból. Mert a Poldinak sohasem volt elég. Egész nap ott ült a lépcsőn, kicsi könyve volt, amiből hangosan és kenetteljesen olvasott csodálatos szavakat, amikből csak annyit értettem: Isten... Jézus. De a hanglejtése olyan volt, mint a tiszteletes uré a templomi vasárnapokon, csak éppen nem aludtam el tőle. Poldi egyszer az ölébe vett, mert szemeimből a hitet látta ragyogni felé s tanított... gyermekem, mindent úgy cselekedj, hogy Ő meglegyen elégedve veled... En nem tudtam ki az az Ő, de borzasztóan belesajdult a szívemben valami édes bánat és sirtam, sirtam a Poldi keskeny vállára hajtott fejjel, s ő olvasni kezdett rajongva és átszellemülve... s rémülten vettem észre, hogy a könyv üres, a lapjai tiszták... Poldinak nincs szüksége a fekete kigyókra (igy hívtam a könyv nyomtatott sorait). És másnap apám nem engedett a Poldi közelébe, s anyámmal hevesen vitatkoztak... nem kell kiengedni többé... Poldi... a szelid, szentképarcu Poldi félig agyonverte a gazdáját... szegény... szegény Poldi az üres imakönyvvel, elborult agyával... újra megjelent az éjjel. Ott ülték mind. Kis Éhes ordított... Bolond énekelt... Szegény Flóri csak mereven nézett... s Poldi hangosan, fájdamasan olvasta imáit...

Es úgy éreztem, hogy a mélybe zuhanok, hogy lelke s testem eliteltetett és ágyam körül, mint régi fekete árnyékok rajzóttak ők négyen, szomorú, esett lelkek. Az Elsodort Ember. Kik vagyunk mi? Honnan tudjuk, hogy mi vagyunk-e felül és honnan tudjuk, hogy nem mi magunk vagyunk az elsodortak?

Somlyói Eller Gizella.

Magyar bojkott a Coty-gyártmányok ellen

A politikai pályára tévedt parfümkirály lapot alapított, amelyben brutálisan gyalázza a magyarokat

Budapest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ismeretes, hogy Coty, a hírneves francia parfümgáros nem elégedett meg eddigi babérjaival, amiket a gyöngéd és kevésbé gyöngéd illatok előállításával szerzett. Coty részt kért a politikai életből is s hogy eljövendő politikai karrierjének útját egyenesse, lapot alapított. Egészen komoly, nagy napilapot. Volt neki miből, mert az illatszergyártás, mint minden női húságra alapított üzlet, sok-sok milliót hozott.

Az illatos milliókból így lett nemcsak nyomdafestékszaga, de egyéb megnevezhetetlen szagoktól is büzőlgő politikai napilap. Kiderült, hogy Coty mégsem olyan nagyszerű üzletember, mint amilyennek tartani lehetett. Elkövette politikai napilapjában azt a bakklövést, hogy

kiméletlen támadásokat helyezett el a magyarok ellen.

Olyan gyalázó cikkek jelentek meg a magyarokról ebben az újdonsült lapban, hogy szinte-szinte el sem lehetett hinni ennyi vitálást és brutalitást egy illatszergyárostól. Coty lehet nagyszerű parfümgáros, de rossz politikus és rossz üzletember is, mert a kettőt nem tudja ügyesen összeegyeztetni, ami pedig az effajta politizálás alaptétele

A minősíthetetlen támadások természetesen nagy feltűnést keltettek Magyarországon. Nem azért, mintha Cotyt, mint politikust komolyan vették volna, hanem azért, mert a hálátlanság mindig fáj. A Coty-gyártmányok egyik legjobb piaca ugyanis Magyarország

volt s így a magyar hölgyek most méltán elmondhatják, hogy kigyót melengetnek az ajkukon és a keblükön. Ez a hálátlanság természetesen nem maradhat megtorlás nélkül. Fré-sülésünk szerint

a magyar hölgyek kimondták a legszorgorubb bojkottot a Coty-gyártmányok ellen.

Nem maradtak hátul a magyar droguisták sem. Az illatszerek kereskedők egyesülete közgyűlésre ült össze és felháborodva tárgyalta le annak a Cotynak a viselkedését, akinek Magyarországról súlyos milliókat juttattak.

A közgyűlés megbélyegezte Coty eljárását s ezzel megbélyegezte a Coty-gyártmányokat is.

A magyar droguisták kimondták, hogy többet nem árusítanak semmi olyan illat, vagy szépitőszert, ami a Coty-gyártól származik.

A magyarországi nők remélik, hogy ez a bojkott általánossá válik az összes magyar területeken.

A jelek szerint tehát Coty hamarosan ráfizet, hogy politizálni mert. Ha így folytatja, s legközelebb a német nők bojkottját hívja ki maga és gyártmányai ellen, úgy azok a milliók, amiket az illatszereivel szerzett, szétfoszlanak, elpárolognak éppen olyan gyorsan, mint híressé vált illatszerei

MÉG 4 NAPIG!

nyitva van az üzletünk, azalatt vásárolhatja a legszebb őszi és téli árut mélyen leszállított áron. 4 nap múlva átépítés miatt bezárjuk.

ASCHER TESTVÉREK BRASOV, KAPU-UTCA 5.

Ezt izenjük a vén Európának

kulturája legkeletibb összeomlani készülő bátyjáról, a Székelyföldről

Uj rohamra indít k Angelescu csapatai a kultura elleni fronton...

Csikszereda, az 1928—29. iskolaév elején.

Igen, így kell kezdeni ezt a cikket, mint valami hadijelentést: Angelescu közoktatásiügyi miniszter minden törvénytelen ségre bátor csapatai új és az eddigiéknél is hevesebb támadásba mentek át. A kultura ellen kezdett harc a székelyföldön eredményekkel biztat. Az apró végvárakat, az elemi iskolákat egymás után foglalják el és teszik a földdel egyenlővé a derék tanügyi inspektorok és más hivatalos, de hivatalon hatóságok. Hiába, régi törvény, hogy a háboruban nem igen lehet megválogatni az eszközöket. A fő a siker, ami nem egyéb ebben az esetben, minthogy husz éven belül egyetlenegy írástudó ember se legyen a Székelyföldön.

Az összpontosított támadások, éppen azért, arra a földre esnek, amelynek közép-pontjában Csikszereda fekszik. Van itt a székely katolikuságnak egy erősebb kulturára is, a híres főgimnázium. Ezzel már nehezebb elbánni, de remélhető, hogy Angelescu hadvezér bátor zseniális politikája itt is a kívánt sikerrel jár. Remélhető ez azért is, mert ha lassan az összes elemi iskolákat sikerült megfojtani, akkor már nem lesz, aki beiratkozzék a gimnáziumba.

A tíz éves hadjárat a befejezéshez közeledik. Mi, az összes alvezér-inspektorok és tulajdógi altisztjei ennek a dicsőséges frontnak, dagadó önértéssel jelentjük, hogy már nincs magyar kulturafölény s ha a fegyvereinket tovább is ekkora szerencse kíséri, úgy hamarosan kultura sem lesz a Székelyföldön.

Ezt jelentetik az inspektorok Angelescu hadvezérnek...

Es ezt jelentjük mi a művelt világnak...

Ugy látszik, nincs könyörület és úgy látni, minden jóézés kiveszett az emberiségből. A székelyföldi falvakon, mint jajgató kö-

zépéri vihar, száguld végig az elkeseredés. — Alig van nap, hogy nyelvünk, becsületünk és jóérzésünk valamelyik erőssége el ne hullana ebben az egész Európára szegyenként nehezedő harcban.

Gyermekeink már nem tanulnak betűvetést és azt is elfelejtették, amit tudtak...

Gyermekeink már köszönni se tudnak az utcán...

Gyermekeinkből már kigyilkolták mindazt, amit hosszú és keserves évszázadok alatt az emberi továbbhaladásra magunkban felépítettünk.

Gyermeki lelkek hullája fekszik mindeütt, az egész Székelyföldön.

Ezeket jelentjük Európának!

Tudjuk, mert meg kellett tanulnunk, hogy jaj a legyőzötteknek. Lehajtott fejjel és meggömbült vállakkal viseltünk el minden terhet, amit az állam reánk rakott. Kétszerez, háromszoros adókat fizetünk és engedjük zsaroltatni magunkat százféle módon csak azért, hogy némi könyörületet nyerjünk a lelkiismeretlenségtől. Letiport nyomorultak vagyunk, akiket a nyomorúságba és a szegénységbe száműzött a féltékeny hatalom s mi mindezt zokogva bár, de tűrjük.

Tudjuk: jaj a legyőzötteknek!

De a lelkiünket, gyermekeink lelkét ne engedd legyilkoltatni te vén, hiúságodban és önteltségedben megrokkant Európa. Vedd észre, hogy nemcsak magunkért, de érted is, a te hiúságodért is harcolunk, amikor itt, távol Keleten, védjük azt a kulturát, ami a tiéd is. — Már 200 kiéhezett kulturlovagot tartunk, akiket állami tanítókként küldött ide a hatalom, de akik nem tanítanak, mert egyetlen szót sem értenek gyermekeink nyelvén és nem is azért jöttek, hogy tanítsanak, hanem a harácsolás a legnagyobb feladatuk. Gazdagodni jöttek ide, nem a kulturahintés apostolaiként!

Erőnk fogytán van, nem bírjuk sokáig már a harcot!

Két frissen kivégzett iskola mellől...

Nem volna elég a papiros, ha ennek a keserves harcnak minden elrettentő fázisát változni akarnók. De álljon itt beszédes példának két frissen kivégzett iskolánk esete. Tegyenek tanubizonyosságot ök, hogy milyen eszközökkel folyik ellenünk a hadjárat.

Jegyzőkönyv.

Ma, szeptember 15-én, reggel kilenc órakor megjelentem Al. Lochian tanfelügyelőségi tisztviselő úrral a csikszeredai római katolikus elemi iskolában és az iskolát teljesen törvénytelen működésben találtam.

Nevezetesen: Az osztályban két tanítónőt találtam, akik miniszteri rendelettel vannak eltöltve a tanítástól. Ezekon kívül még két tanítónőt találtam, egyiküknek Végh Mártának ugyan van egy 84692—928. számú autorizációja, azaz működési engedélye, de nincs „act de angajamentje”, egyezségi okmánya. Ugy veszem észre, hogy ez a felekezeti iskola vezetőségének egy trükkje, amellyel engem tévedésbe akart ejteni.

Ezek után az iskola nem nyitható meg, sőt a mai nappal bezártnak jelentem ki. A gyermekeket hivatalból a helybeli állami iskolába irattam.

Csikszereda, 1928. szeptember 15.

Mălinescu tanfelügyelő, Lochian segédkező. A felekezeti iskola igazgatója megtagadta az aláírást.

Ennek a kulturdokumentumnak a háttérében a következők húzódnak meg: A csikszeredai tanfelügyelőség 25786—928. szám alatt szeptember 10-én megküldötte a minisztérium június 10-én kiadott 72510. számú rendeletét, amely rendelet szerint „egyetlen tanító sem működhetik a minisztérium jóváhagyó autorizációja nélkül.” Ezt a rendeletet tehát szeptember 10-én kapta kézhez az iskola igazgatósága. Azt az öt napot, ami még tizenötödikéig volt, Merza István esperes-igazgató egyébbel sem töltötte el, mint autorizációs tanítók felhajtásával. Sikerült is 11-én Albert Sándort és Végh Mártát megnyernie. Albert Sándort azonban, egészen váratlanul, a tanév elején, 12-én, harmincnapos katonai gyakorlatra hívták be.

Az esperesnek nem volt mit tennie, arra gondolt, hogy a behívott tanítót harminc napig a jegyzőkönyvben érintett negyedik tanítóval, Dávid Juliannával helyettesíti, aki oklevelét 1923. évi, tehát még a román éra alatt szerezte. Az igazgató két régi és két új tanítóval jelent meg az iskolában 15-én, hogy az átadást a rendes időben megejtse. Ekkor jött a tanfelügyelő és vette fel az egyoldalú jegyzőkönyvet. Végh Mártától az „act de angajamentet” követelték, ami nem egyéb, mint az iskola igazgatóság és a tanító között létrejött alkalmaztatási szerződés, tehát olyasvalami, amihez a

Balán haldoklik

A bandita állapota hirtelen válságosra fordult s halála már csak napok vagy órák kérdése

Fogarás. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A fogarasi közpórházból nyert értesülések szerint Balánnak állapotában hirtelen fordulat állott be.

a bandita, akinek felgyógyulását már bizonyossá vették, tegnapielőtt hirtelen rosszabb lett s mára állapota annyira válságosra fordult, hogy halála már csak napok, vagy órák kérdése lehet.

Hogy ennek a hirtelen változásnak mi az oka, azt még nem állapították meg. Ismeretes, hogy Balán alsóteste gerincvelőszakadás következtében megbénult. Ez a bénulás az elmúlt héten fokozatosan továbbterjedt és általános, az egész testét megbénító paralizációval fejeződött. Miután az összes záróizmok és a rekeszizmok is felmondták a szolgálatot, az orvosok, akik különben igen nagy önfeláldozással igyekeztek a banditát megmenteni, már a múlt hét végén előrelátták a közelgő katasztrófát.

Vasárnap nyilvánvaló lett, hogy Balán veszélytelennek látszó lövése is életveszélyesen komplikálódott.

Hirtelen hatalmas láz lépett fel, mely ma 40,5 fokra emelkedett, ezenkívül a bandita rohamosan legyöngült, majd hatalmas fájdalommal panaszkodott.

tanfelügyelőnek semmi köze. Ilyen rendelkezést a miniszter nem is adott ki.

A szellemes tanfelügyelő azonban ezekben megtalálta az okot az iskola azonnali kivégzésére!

Jöjjön a másik példa!

Ezt a másik kulturdokumentumot minden előzmények nélkül függesztették ki Csiksomlyón:

Hirdetés.

Tekintettel arra, hogy a somlyói római katolikus (felekezeti) iskola nem felel meg az állami elemi iskolai törvény 29. t. c. feltételeinek és

tekintettel arra, hogy a beiratkozások ami teljesítették a fentnevezett iskolánál, megsemmisítették, mivel nem volt törvényesen végezve és

tekintettel az elemi iskolai törvény 11-ik cikkének rendelkezéseire:

Tudomására hozatik a lakosságnak, hogy az összes iskolaköteles gyermekek, (7—18 évesek) hivatalból lettek beírva az állami elemi iskolába, ahol kötelesek az előadásokat rendszeresen hallgatni az elemi iskolai törvény 39. t. c. szerint.

Az állami elemi iskolában az előadások folyó év szeptember 15-én kezdődnek (a község háza termében), ahová úgy a szülők, mint a gyámok kötelesek gyermekeiket elküldeni, ismertetve, hogy mindazok, akik eleget tenni a törvény követeléseinek (vagyis nem fogják gyermekeiket az állami elemi iskolába küldeni), a törvény rendelkezései szerint fognak büntetettetni.

Csiksomlyó, 1928. szeptember 13.

olvashatatlan aláírás:
iskolai igazgató.

Azzal a magyarsággal és helyesírással adtuk le azt a hirdetést, ahogy valósággal megjelent. Így tud magyarul és tud írni annak az iskolának az igazgatója, ahová a tiszta magyar község gyermekeit „tanulni” bekényszerítik.

Mert a legterrorisztikusabb bekényszerítésről van szó, a jog és a törvények teljes megsufolásával. Az igazgató, úgy látszik, nemcsak magyarul nem tud írni, de nem tud románul olvasni sem, különben tudná, hogy miképpen rendelkezik a törvény, amelyre hivatkozni bátor volt.

★

Folytathatnók még ezt a kulturbotrány sorozatot, de nincs rá annyi papirosunk, hogy ennek az iskolánk kivégzésére irányuló hadjáratnak minden raffinéáját méltán lefesthesük.

Maholnap írástudó emberünk se lesz, aki világgá sikoltja mindezeket a borzalmakat a Székelyföldről, ahol kulturát gyilkolnak Angelescu közoktatásiügyi miniszter fővezérlete alatt, az alvezér inspektorok és más altisztek.

Ezt izenjük a vén Európának kulturája legkeletibb, összeomlani készülő bátyjáról!

A Székelyföldről!

Valószínű, hogy a baj fészke a csendőrgolyó által szitává lőtt májban keresendő, sőt lehetséges az is, hogy általános vérmérgezés következett be.

Fogarason gyorsan híre futott annak, hogy a bandita betegsége válságosra fordult s hogy a halál bekövetkezte minden pillanatban várható. Állandóan nagy tömegek állják körül a kórházat és várják a kiszűrődő híreket.

Ma hajnalban híre terjedt annak is, hogy a bandita már meghalt s jellemző, hogy sokan látni vélték, hogy Balán tetemét már át is szállították a hullaházba.

Ma délelőtt szerkesztőségünkben is megjelent egy fogarasi kereskedő, aki autójával jött át Brassóba, hogy a halál újdonságával először kopogtathasson be a redakció ajtaján. Telefonkérdezősködésünkre azonban a fogarasi kórház cáfolta a bandita halálhíret.

Halló Erdélyiek Bukarestben!
Grand Restaurant: Caffe Parcul Oteleseanu Bukarest, Str. Matei Milu (Teatrul National mellett.)
Tulajdonos:
BOHM BANDI és Társa
Transilvania étt rem. Pontes és gyors kiszolgálás.
Erdélyi faljörök.
Esténként **Halász Lajos** hírneves erdélyi 9352 cigányprimás és zenekara hangversenysz.

A kultuszminisztérium elkészült a zsidó egyház szervezeti szabályával

A szervezeti szabály főbb rendelkezései

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A múlt parlamenti ülészek alatt megszavazott kultusz törvény szerint a kultuszminisztériumnak a törvény megszavazásától számított hat hónapon belül el kellett készítenie a zsidó egyház szervezeti szabályait. A minisztérium kezdetben azt tervezte, hogy szeptember hónapban Bukarestben nagy zsidó gyűlést hív egybe, mely gyűlés alkalmával a zsidó egyház összes ritusainak képviselői összeülnek és a minisztérium képviselőjének jelenlétében megtárgyalják a tervezett szabályrendelet, egyes paragrafusait. A minisztérium azonban lemondott e tervéről és e helyett az illetékes zsidó ritusok képviselőit egyenként hívta meg Bukarestbe és egyenkénti tárgyalások útján próbálta összehangzásba hozni a szervezeti szabály pontjait. Ezek a tárgyalások az elmúlt hetekben megtörténtek és mai információink szerint

a zsidó egyházra nézve oly fontos szervezeti szabály teljesen elkészült

és jelenleg a miniszter asztalán fekszik aláírás végett.

A szervezeti szabályzat, ha Lepadatu miniszter jóváhagyja, a minisztertanács elé kerül, minden valószínűség szerint még jóval a törvény által kitűzött terminus — tehát október 22-ike előtt — meg fog jelenni a hivatalos lapban.

Információink szerint a szabályzat tizenöt paragrafusból áll és a hitközségi élet minden megnyilvánulását szabályozza. Rendezi a hitközségi választások formalitásait, kimondja, hogy minden nagykorú hitközségi tag szavazati joggal bír. Az a zsidó vallású polgár, aki olyan helyen lakik, ahol nincs hitközség, a legközelebbi zsidó hitközség tagjaként szerepel.

A szervezeti szabályzat fontos rendelkezéseket tartalmaz a különböző ritusok egymáshoz való viszonyáról. Ismeretes, hogy a kultusz törvény elvben kimondta, hogy minden városban csak egy zsidó hitközség alakulhat. Annak idején megírtuk, hogy ezt a paragrafust a regáti zsidók Fildermann vezetésével csempészték be a törvénybe, mivel azt hitték, hogy ily módon le fogják törni az erdélyi ortodox zsidókat, akik nem voltak hajlandók Fildermann elősegíteni abban, hogy zsidó pápává koronázhassa magát. Fildermannnak tényleg sikerült meggyőzni a kormányt arról, hogy csupán e paragrafus bevezetésével fog nekik sikerülni az ország egész zsidóságát, a liberális jászolhoz vezetni. Időközben azonban a kultuszminisztérium is rájött arra, hogy ha ez a paragrafus ebben a formában törvénnyé válik, abból világbotrány lesz. Hiszen ez egyet jelentett volna azzal, hogy az ősi ortodox hitközségeket egy tollvonással megsemmisítik. Eppen ezért egy külön paragrafus intézkedik arról, hogy Erdélyben az ortodox hitközségek tovább működhetnek. Sőt, a kultuszminisztérium még tovább ment és kimondta, hogy a zsidó kultuszt az összes ritusaival együtt — bevett és elismert vallásfelekezetnek tartja. Az új szervezeti szabályzatnak természetesen gondoskodni kellett a különböző ritusok egymásközi viszonyáról. A minisztérium a következő megoldást találta e nehéz kérdésben:

Tekintettel arra, hogy a törvény városonként csupán egy hitközséget engedélyez a zsidók részére, (Erdélyben ezenkívül még az ortodox hitközséget) így a többi ritusok nem alakulhatnak külön hitközségekbe, azonban arra való tekintettel, hogy a törvény minden zsidó ritust elismert, így gondoskodni kell arról, hogy e ritusok vallási szükséglete kellő módon kielégítést nyerhessen.

Es éppen ezért minden községben a gazdagabb és erősebb zsidó hitközségeknek kell eltartania a kisebb anyagi erővel rendelkező ritusok gyűlékezését.

A Fildermann féle akna, tehát teljesen visszafelé sült el. Fildermann azt hitte, hogy az új kultusz törvény paragrafusainak védelme alatt teljesen eltorzíthatja a gyöngébb zsidó hitközségeket, ezzel szemben ma az a helyzet, hogy éppen fordítva történt a dolog. E kisebb hitközségek, melyek idáig nyomorral küzdöttek, most a minisztérium védelme alatt biztos bevételi forráshoz jutottak.

Legérdekesebb a helyzet a regáti zsidóknál. A kultusz törvény szerint ugyanis a regáti községenként egy zsidó hitközség alakulhat csupán, a regáti spanyol zsidók kap-

tak engedélyt arra, hogy külön hitközségbe tömörülhessenek. A regáti ortodox zsidók teljesen megelégedtek a törvény. Állítólag Fildermannék voltak éppen azok, akik felvezették a minisztériumot, hogy a spanyol zsidók és az ortodoxok között nincsen semmi különbség. De ma már hiába is világosítani fel a minisztériumot e tévedésről, a törvény nem lehet változtatni. A helyzet ma az, hogy az ortodox zsidók nem alakíthatnak hitközséget a regátban. Hogy ez mennyire igazságtalan intézkedés, az kitűnik abból is, hogy a regáti ortodox zsidó hitközség három évre előbb alakult a Niemerover féle hitközségnél. Az új zsidó egyházi szervezeti szabályzat most, oly módon igyekszik reparálni a kultusz törvény hézagosságát, hogy arra kötelezi a Fildermann-Niemerover-Berkovitz alatt álló hitközséget, hogy rendes havi tartásdíjat adjon az ortodoxoknak. A regáti ortodox vezetője Schorr főrabbi, aki ellen Fildermannék évek óta élet-halálharcot folytattak. Most elképzelhető, hogy Fildermannék milyen érzséssel fogják a gyűlölt Schorr hitközsége részére a minisztérium által megállapított tartásdíjat kifizetni.

A fasiszták akcióprogramja a jövő évre

Elégetik az államadóssági kötvényeket, utakat építenek, választásokat csinálnak és ünnepelnek

Róma. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nagy fasisztatanács, amely hétfőn Mussolini elnöklése alatt összeült, befejeződött. Az általános kormánypolitikáról tett jelentés után Mussolini felolvasta a jövő évre szóló akciótervezetet. Oriási utépitkezéseket végeznek, amelyeket huszezer ember részvételével már októberben megkezdnek. A Marcia Róma évfordulóján nagy ünnepségek közt elégetik az ál-

lamadóssági kötvényeket, amelyeket az olasz polgárok adománvoztak az államnak. A két kamara az ősszel befejezi munkáját és december 27-én véget ér az ülészek. A parlamenti választások március 21-én, az olasz fasiszta alapításának tizedik évfordulóján történnek meg. Az új ülészek április 29-én, Róma alapításának évfordulóján kezdődik meg és ugyanakkor megtörténik a harmadik fasisztasorozás.

Rasputin lánya Bukarestben

Megrázó jelenet az előkelő mulatóban

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A titokzatos orosz pópa lánya Rasputin Mária Bukarestbe érkezett. Esténként ott ül az egyik előkelő mulatóban és ahogy egymásra fekteti a lábait és elgondolkozva szivja a cigarettákat, senki sem gondolná, hogy ez az igénytelen arcú, szalmasárga hajú, csunya táncosnő, — leánya annak az orosz pópának, aki előtt térdet hajtott maga az oroszok cára is. A mulató fő attrakciója a szalmasárga hajú Rasputin-lány. A nézőtérre leoltanak minden lámpát, a zenekarban felsír egy balalajka és a színpadon is olyan sötét van, hogy szinte alig látni, hogy milyen táncot lejt el a titokzatos pópa igénytelen leánykája. A Rasputin-lány nem tud táncolni, de nem is azért a tízperces táncszámért kap esténként tízezer lej fellépti díjat a mulató tulajdonosától. Az igazi attrakció ezután következik.

Rasputin Mária ott ül az egyik asztal mellett és bágyadtan cigarettázik. És a bukarestiek egy perc alatt körülülnek az asztalt. Mindenki a száján ott ég egy-egy kérdés. Rasputinról annyi sok furcsa dolgot mondtak el és most itt van a leánya, aki elmondhatja, hogy igaz-e mindaz, amit erről a titokzatos orosz pópáról összefirkáltak. Igaz-e, hogy az orosz heregnőket meztelenül korbácsolta végig, sőt még a cárnőnek is hasonló vezeklést írt elő az egyszerű parasztból lett próféta. Igaz-e, hogy az egész cári családot a kezében tartotta és ott a szentpétervári fehér palotában csak egy hatalom volt — a Rasputin. És titokzatos halála... Hat revolvergolyóval végeztek vele és kidobták az ablakon. De Rasputin nem halt meg. Felállt és tovább szaladt. A gyilkosai utána mentek, megint összekaszabolták és bedobták a Névába. De Rasputin még mindig él... Tovább uszott a jeges vízben...

Ott ülnek a vendégek az asztala körül, minden mozdulatára figyelnek és a Rasputin leány szomoruana maga elé néz, mintha elfelejtkezett volna arról, hogy hol van, a cigarettája felszálló füstjét nézi és — hirtelen szembe fordul az egyik úrral.

— Miért néz úgy reám?

Ez az ur rákvörösen mentegetőzik.

— Pardon... én csak...

— Mit akar? Mondja meg, hogy mit akar?

A Rasputin lány hangja most már élesen hangzik és a szmokingos vendég olyan zavarban van, hogy legjobban szeretne a föld alá süllyedni.

— Eh, én tudom, hogy maga mit akar, engem néz és a szegény jó apám arcát keresi rajtam... hát nézzen meg, egy lány vagyok, egy táncosnő, aki így keresem a kenyeremet, de szegény jó apámat hagyják békében.

Ráborul az asztalra.

Ugy sir, hogy egész teste remeg a zokogástól. A többi asztaloktól is már felfigyeltek. Jön az üzletvezető, aki bocsánatkérő arccal néz arra az urra, akihez a Rasputin lány az előbb a szavait adresszálta.

Mindenki részvétellel néz most erre a szegény megkínzott leányra.

Lassan felemeli a fejét. Szalmasárga haja most borzas. A szemei könnyben usznak. És halkan, a zokogástól megcsukló hangon beszélni kezd:

— Szent volt az apám... és szinte úgy érzem, a helyen nem is szabadna még a nevét sem kimondanom. Hígyjenek nekem, nem igaz, amit róla írtak. Egyszerű ember volt, aki Istent szolgált és akit a jó emberek meg...

Elfúl a hangja, már nem tud többet mondani.

Megint ráborul az asztalra. És az asztal körül most olyan esendben ül az a néhány ur, hogy még a szívük verését is hallani lehetne, ha a tulsó sarokban a jazz-band karmestere nem verné olyan dühvel a nagydobot...

A Rasputin lány most felugrik, a szeme egészen vörös. Fáradtan rámosolyog az asztaltársaságra és kiszalad a teremből...

Az asztalnál maradt urak összenéznek.

— Szenzációs élmény volt — mondja most az ur, aki a titokzatos pópa leánya összeszédott, — ilyen őszintén, ilyen szívbezzólóan még talán senkinek sem mondta el ez a leány, hogy mit érez.

Ott ültem a szomszéd asztalnál, amikor Rasputin Mária az apjáról beszélt és amikor kiszaladt a teremből utána mentem.

Rasputin leánya bement az öltözőjébe, ahol már várt rá a mulató üzletvezetője.

— Nagyszerű volt ez a jelenet Mária — mondta az üzletvezető és megveregette a lány vállát — már régen játszott ilyen jól. Most arra kérem, hogy a jazz-band-dal szemben üljön le, mert ott ül néhány gazdag angol petróleum ember és úgy husz perc múlva megint leadhatja a jelenetet...

Farkas Aladár

RITKA ALKALOM!

Férfi díjat és női díjat felosztatom

Bevásárlásoknál 20% -ot en-cím-nyeznek

D. Berbecar

Kolostor-uica 9

8159

A rendezetlen vallásu vezérinspektor

Nagyvárada. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Péter Julián vezérfelügyelő. Bihar, Szatmár, Szilágy, Máramaros megyék felett felügyel a generálinspektor. Péter Julián azelőtt prefektus volt. Nagyvárada és Biharmegye prefektusa volt Péter Julián. Azelőtt, hogy mi volt? Sorban visszafelé csak két állomást ismer még az oknyomozó történelem. Azelőtt tanár volt a nagyváradi Góydu lyceumban, még előbb nevelő Bratianu miniszterelnök családjában. Tehát

Péter Julián a főispáni stallumot családi kegyként örökölte Bratianuéktól, akik, a jelek szerint, meg voltak nevelési módszerével elégedve.

Prefektus lett az egykori kis tanáremberből, aki az impérium elején még nehéz sorban tengődött ebben a városban, amely tíz év óta annyi nagyságot látott feltűnni a Bémer-téri aszfalton. Péter Julián prefektusságát akkeriben sokat vitatták ellenségei, főleg az első szép napokban. Ugyanis az újdonsült prefektusról úgy tudták hogy még mindig francia állampolgár és azonkívül azt is hirtelték, hogy — szent isten — zsidó. Az első feltevés könnyen érthető volt, mert Péter Julián valóban Franciaországban született és az állampolgársági vádaskodást ő maga cáfolta meg, amikor nyilatkozott és nyilatkozatában kijelentette, hogy francia állampolgárságát régebben felcserélte a románál és a háboru alatt is együtt harcolt a moldvai hadsereggel. „Szenvedtem a lövészárookban”, írta és mondta Péter Julián és prefektussága hosszú ideje alatt igyekezett magát kárpótolni ezekért a szenvedésekért. Az összes lehetőségek szerint.

Hogy zsidó-e, vagy nem zsidó, arra nem tartotta eszükségesnek, hogy nyilatkozzon, mert szerinte és szerintünk is, a vallás magántügy. Péter Julián keresztlevele azonban most mégis kikerült a nyilvánosság elé. A vezérinspektor fia ugyanis időközben hét éves lett. Annak idején Popovici Vazul, görög keleti esperes keresztelte meg nagy ünnepségek között a kis Pétert. Mindenki azt hitte, hogy görög keleti az újszülött, a dolgok fejlődéséből azonban kitűnik, hogy mindenki tévedett. Nem kell kétségbeesni, kérjük az összes jelenvoltakat, polgári, egyházi és katonai előkelőségeket, az újszülött nem zsidó, a papája sem. Nem érte az országot az a csúfság, hogy zsidó prefektusa legyen.

Szó, mint szó, az ifjabb Péter Julián hét éves lett és be kellett iratni az iskolába. Az iskolában pedig még a generálinspektorok fiaitól is elkívánják, hogy legyen keresztlevelük. Csakhogy a kis Péter vallása, — ha nem is volt zsidó, — rendezetlen maradt, mert szülei után római katolikusnak van anyakönyve. A keresztlevélért maga Péter Julián személyesen ment fel a városházára. A városházán azt mondta Pentea Péter anyakönyvvezetőnek, hogy adjon neki egy olyan keresztlevelet, amelyben a fiu görög keleti.

— Nem tehetem, válaszolta az anyakönyvvezető, én nekem nem szabad változtatásokat eszközölnöm. Én felesküdt hivatalnok vagyok!

Pantea drukolt és ellenállt. Végére azonban törvénytelen ségre Péter Julián sem szoríhatta, aki erre a városháza legmagasabb faktoraikat kereste fel. E közben valaki azt a tanácsot kockáztatta meg, hogy talán egyszerűbb volna, ha ő is áttérne görög keletinek s így a kiskorú gyermek automatikusan követné a szülők vallását.

— Nem tanácsot kértem, hanem keresztlevelet, mondotta a volt prefektus szigorúan, a kinek a dühén alig lehetett enyhíteni, nem akart beletörődni, hogy egy ilyen csekély szíveséget nem tudnak megtenni neki. Érdekes. — Így látszik, nemcsak ő nevelt a Bratianu familiánál Bukarestben, őt is kinevelték. A tanár is tanult valamit.

Mikor vehető igénybe a hágai döntőbírótság?

Genf. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Egyhangú szavazás, vagy szótöbbség kell-e hozzá, hogy valamely vitás ügyben a hágai döntőbíróshoz fordulhassanak a népszövetségtől a felek? ez a kérdés további vitát produkált, miután Scialoja, Hurst angol és a holland delegátus állást foglaltak a kérdés tárgyalása ellen is. A legutóbbi vitában Castberg norvég, Politis görög, Rolin francia, Djuvara román, Limburg holland, Burkhant svájci szótartak fel, amíg Hurst angol és Tromageot francia bizonyos módosítások végett, kormányintézkedésre hivatkozva, a tárgyalás elhagyását kérik.

A Chevrolet-expedíció Bukarestbe érkezik

Ezzel 11.000 mérföldet

tett meg a

Cape Town-Stockholm utból

A híres Chevrolet-expedíció az eddigi biztonsággal indul észak felé, Stockholmra. Utja kezdete óta, Dél-afrikától, 11.000 mérföldet futott be eddig. Ma láthatja Ön Bukarestben!

Mr. Lacey, az expedíció vezetője, beszéli: „Az utat Cape Towntól Kairóig az esős időszakban megtenni olyan feladat, amelyet eddig egyetlen expedíció sem tudott megoldani, bármilyen szilárdak és drágák is voltak a kocsik, amelyeket használtak. Mi tehát rekordot állítottunk fel.”

„Különösen figyelemre méltó, hogy a két Chevrolet, amely az expedícióban részt vett, teljesen sértetlen maradt. Még ma is gyönyörűen futnak.”

Gondolja meg, hogy az új kocsik, amelyeket a kiállítási teremben lát, ugyanazok lehettek volna, mint amelyek ezt az utat teszik meg, mert az expedíció a kocsijait közvetlenül a széria-kocsik közül választotta.

Győződjék meg Ön is, amint a többi

Az expedíció által választott kocsik, egy Sedan és egy 1½ tonnás teherkocsi egyszerű szériakocsik

Az expedíció utja. Ma Bukarestben láthatja a kocsikat, amelyek ezt a rendkívüli utat teszik meg.

752,000 1928-as Chevrolet-tulajdonos ezen olcsó kocsik rendkívüli értékéről. Noha takarékosági szempontból egyszerűen épült, mégis olyan autó, amely alapján véve a nagy kocsik minden követelményének megfelelő.

A képviselő azonnal szállíthatja a kívánsága szerinti modellt. Árak: 150.000 leitől 230.000 leiig.

LEONIDA & Co. — BUCAREST
BRAȘOV — STR. REGELE FERDINAND, 5
Fiókok és képviseletek egész Romániában

Az amerikai tornádó Georgia szigete felé száguld

Guadelupe szigetén az egész termés elpusztult s ugyanott huszonkét hajó elsüllyedt
Portorico szigetén ezernél több ember pusztult el a viharban

New York. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Egyesült Államokban még mindig dühöngő tornádóról érkezett újabb jelentések szerint a vihar áldozatainak száma rengeteg és ezek legnagyobb része Portoricóra esik. Floridában nem volt olyan nagy a pusztítás, mert a lakosság, — az évekkel ezelőtt történt vihar alkalmával szerzett tapasztalatai alapján, — nekikészült az itéletidőnek s elmenekült állandó lakhelyéről.

A sanjuani husz horgonnyal lekötött San-Lorenzó gőzös utasai megérkezésük után elmondották a tornádó szörnyűségeit, amelyeket kajütablakaikból figyeltek meg. A szél házsorokat rombolt le pillanatok alatt. A szomszédhajó bádorgfedelzetét felgöngyölítette és letépte. A folytonos villámcsapás és mennydörgés miatt a szomszédos ammoniagyár felrobbanását nem is hallották.

A jacksonvillei viharral kapcsolatos kárjelentések még mindig hiányoznak, azonban a segélykérések tömegéből következtetni lehet a pusztulás méreteire.

A vihar Georgia felé száguld tova.

A francia Guadelupe szigetén Porte-Pitre város teljesen elpusztult, a középületek rombadőltek s a sziget ötszáz halottja közül háromszáz halott Porte-Pitre városára esik.

Havannában nyolc halott, Martinique és Guadelupeban a francia gyarmatokon ötszáz-nál több.

Párisból érkezett jelentés szerint a francia gyarmatügyi miniszter jelentést adott ki a francia Antillákon a tornádó által okozott kár-

ról. Martinique szigetén a termés is teljesen elpusztult, de a sziget nagyobb kikötőiben is óriási a kár.

Hét vászonnal megrakott hajó és tizenöt kisebb gőzös elsüllyedt.

Guadelupeban minden közlekedési alkalmatosság elpusztult, még az utak is használhatatlanok.

Newyorki jelentés szerint az Antillákon végigvonult vihar ötven millió dollár kárt okozott. A Középamerikában végigvonult vihar csupán Portoricóban ezernél több embert követelt áldozatul. Palmbeach és Miami szintén sokat szenvedtek. A jacksonvillei magánrádió állomás egy jelentést fogott fel a Palmbeach-Post főszerkesztőjétől, amely közli, hogy a vihar Palmbeach városában vasárnap este hat órákor érkezett meg. Percek alatt számos halott, sebesült és rengeteg kár jelezte a vihar megérkezését.

— Felmentették az orgazdaság vádjá alól egy brassói kereskedőt. A brassói törvényszék ma tárgyalta Maybaum Gyula brassói kereskedő bűnügyét, aki egy vasuti lopásból kifolyólag orgazdasággal vádolva ült a vádlottak padján. Maybaum több tanuval bizonyította, hogy a nála talált dolgok nem a CFR-től kerültek hozzá, hanem azokat még a Máv-tól vette sok évvel ezelőtt. A törvényszék Maybaumot felmentette a vád alól.

Az aradi megyei prefektus elfelejtette betartani adott szavát

Ismét becsapták Aradváros magyarságát

Arad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szép lassan bevonul az ősz a városok szürke házrengeteibe s az ősszel egyetemben megérkeznek a hanges, eleven gyerekesportok is: bevonulnak a diákok.

Az aradi polgárembernek bizony-bizony elszorul a szíve.

Országsszerte elkeserítőek a kisebbségek szempontjából az iskolai problémák, de talán Aradon folyik már a leggyengébben a harc, a küzdelem, a nyelvért.

Az aradi, katolikus gimnázium, melynek nyilvánossági jogát Anghelescu miniszter elköszönte, elszorvad, lassan de biztosan kiszűnik.

A beiratások alkalmával szinte száz százalékgig bebizonyosodott, hogy a gimnázium elvesztette létalapját, hiszen a lehetetlenné tett iskola tanulójának száma ez évben még a százat sem érte el.

Ezer diákja volt az intézetnek mikor az impérium átvétele megtörtént s azóta szisztematikusan, makacs kitartással dolgoztak a minisztériumok, paragrafusok és kivégzett egzisztenciákön vágták magukat keresztül, míg végre sikerült tönkretenniük a magyar nyelv mentővívartát.

Mert, most már senki sem ártatja magát, még a legoptimistább emberek is belátják: az aradi román, kath. főgimnázium a jövő tanévben minden kétséget kizáróan kiszűnik.

Es ez alkalommal, az utolsó aradi magyar felsőiskola halálos ágyánál, akaratlanul is felvetődik a kérdés:

Gheorghescu megyefőnök ur, aki az aradi községi választásoknál olyan szép szavakkal és olyan nagyhangú ígérekkel tömjénezett az aradi magyarságnak, nos, Gheorghescu ur, miért nem teljesít nyíltan vállalt kötelezettségét?

Aradon, nem is olyan régen, községi választások voltak. A sajtó visszhangzott a prefektus ur nyilatkozataitól, melyben tejfel-mézszel folyó, nyilvánossági joggal felruházott gimnáziummal boldogított Aradot profétált.

A választások meg is történtek, még pedig egy bizonyos paktum alapján, s ennek a paktumnak nyílt színen lefektetett sarkköve éppen a gimnázium nyilvánossági jogának megadása volt.

A magyarság híven, sőt talán vakon is teljesítette kötelezettségét a liberális párttal szemben. Önnök Prefektus ur, nem kellett az urna-megsemmisítés előre bejelentett eszközehez folyamodni, most pedig az aradi magyarság méltán elvárja öntől, hogy

adott szavát, teljesítse.

A beiratások megkezdődtek, az iskolai év napok mulva kezdetét veszi, talán mégis csak itt lenne az ideje, hogy végre Aradra is sor kerüljön, végre az aradi ígéreteket is betartsák egyszer.

Éppen ezektől a nyugtalanító gondolatoktól sarkalva, felkerestük dr. Robu Jánost, Arad város interimár bizottságának elnökét s jövődöbeli polgármesterét, ki éppen az ominózus paktum alapján szerezte meg pozícióját.

Robu János dr. az alábbiakban felelt feltett kérdéseinkre.

— Tényleg erkölcsi kötelezettségemnek érzem a paktumban lefektetett alapelvek végrehajtásának szorgalmazását. Gheorghescu prefektus ur megkért, — bár amugy is eljártam volna, — hogy Bukarestbe utazásom alkalmával tegyek lépéseket az iskola ügyében.

— A nyilvánossági jog mai állása az utolsó tárgyalás stádiumában áll. Ugyanis a minisztérium csupán a legfelsőbb tanügyi tanács véleményezése után

dönthet. Ezt a tanácsot már talán öt ízben is összehívták az aradi gimnázium nyilvánossági jogának tárgyalására. A bizottsági tagok azonban nyári szabadságon voltak s így egy alkalommal sem jöttek össze határozathozatalra képes számban. Most, aztán, hogy lemegyek Bukarestbe — mint mondtam — eljárak ebben az ügyben is és kiszorgalmazom, hogy a nyári szabadságukról visszatért bizottsági tagok összegyűlésén tárgyalja le a legfelsőbb tanügyi tanács ezt a fontos ügyet.

A polgármester ur nyilatkozatához a magunk részéről csak azt a megjegyzést kívánjuk fűzni, hogy érthetetlennek tartjuk, miért éppen az aradi gimnázium ügyének átrgálása elől tértek ki az egyébként hivatalt s nem szívesseget teljesítő tanács tagok?

Szenzációs leleplezés

a panamapör vádlottjainak tárgyalásán

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Miután a panamapör vádlottainak letartóztatása óta 30 nap telt el, a régi büntető-törvénykönyv értelmében a bukaresti törvényszék ismét tárgyalást tartott annak a megállapítására, hogy vajon szükséges-e a vádlottak fogvatartása. A tárgyaláson, amely különben még folyik, Istrate Micescu, a kamara alelnöke, mint a foglyok védője, szenzációs leleplezést tett.

Micescu ugyanis becsületszavára kijelentette, hogy olyan dokumentumoknak van birtokában, melyek kétség-

bevonhatatlanul bizonyítják, hogy a vizsgálóbíró nem akart senkit sem letartóztatni, s az őrizetbevételek csak azért következtek be, mert magasabb körök a bírót, akinek 25 évi szolgálat áll a háta mögött, elbocsátással fenyegették.

Egyebekben a vádlottak vitatták, hogy a petroleumpanama nem is panama, hanem polgári ügy, melyben a vitás összeg még a 20 milliót sem éri el. A törvényszék valószínűleg ma dönt.

Felosztatják Nagyvárad városi tanácsát

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A belügyminisztérium városi ügyosztályában nyert értesülésünk szerint Nagyvárad városi tanácsának feloszlatása küszöbön áll.

Ismertetes, hogy Nagyváradon Péter és Nicoleanu belügyminisztériumi felügyelők hosszú vizsgálatot tartottak, amelyről ma nyújtották be 33 gépelt oldalra terjedő jelentésüket. Ezt a jelentést döntés céljából azonnal felterjesztették a legfelsőbb közigazgatási tanácshoz.

Hogy az inspektorok mit állapítottak meg, azt természetesen nem hozzák még nyilvánosságra, ellenben bizonyos az, hogy Péter és Nicoleanu igen súlyos vádakot emelhettek, mert jelentésüket feltűnően erős kitételekkel zárják be s többek között a következőket mondják:

— Tekintettel arra, hogy a fentiekben felsorolt vádak szerint a nagyvárad tanács súlyosan bűnösnek találtatott, ezért a vonatkozó törvény paragrafusai szerint a tanácsot feltétlenül fel kell oszlatni.

A minisztérium illetékes vezérigazgatója a következőket mondotta munkatársunknak:

— A vizsgálati jelentés természetesen még nem ítélet s csupán a legfelsőbb közigazgatási bizottság határozhat végérvényesen arról, hogy a feloszlatás megtörténjen-e? A valószínűség most az, hogy

a feloszlatás be fog következni.

Fölszállott az utolsó Zeppelin...

A friedrichshafeni remete örömnünnepet ült

Friedrichshafen. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az egykor világhírű Zeppelin gróf friedrichshafeni magányában hosszú óta dolgozott az utolsó és tökéletesített Zeppelin-típusú léghajón. Valamikor az egész művelt világ bámult a konok szorgalmu német gróf nagyszerű kormányozható léghajóján s a találmányt úgy emlegették, mint a legnagyobb jövőjű járművet. Rengeteg rajongója volt a német grófnak, csak a hivatalos elismerés késett makacsul, pedig ez hozta volna a pénzt a további kísérletekhez, az alaptípus tökéletesítéséhez. Zeppelin gróf számottevő támogatást sohasem kapott a német kormánytól.

Azután jöttek gyors iramban a repülőgépek s a léghajó lassan-lassan anakronisztikus jelenség lett. A rajongók is mindinkább felhagytak, csak a gróf hite és szorgalma nem fogyott. Amint hirlik, minden maradék vagyonát belefektette abba az utolsó nagy léghajóba, amit évek óta készített Friedrichshafenben. Hatalmas, még soha nem látott alkotás lett ebből az utolsó Zeppelimből, amelyen a gróf Amerikába akar repülni. Az érdeklődés megegyezően fellángolt s most az egész világ feszült figyelemmel lesi, hogy miképpen viselkedik és mennyi eredménnyel bíztat az utolsó Zeppelin léghajó. És Friedrichshafenből biztató jelentések érkeznek... A gróf reméli, hogy még nem a multé nagyszerű alkotása, s ez az utolsó kísérlet meg hozza azt is amire olyan régóta vár, az anyagi támogatást.

Tegnap reggel annyira szép idő mutatkozott, hogy megkezdették a léggömb megtöltését. Délutánra elkészültek ezzel a munkával s a léghajót kivontatták a hangárból. A nevezetes start félnégykor tör-

tént meg. A hatalmas alkotás impozánsan emelkedett fölfelé és gyönyörűen engedelmeskedett az emberi akaratnak. Késő estig gyakorlatozott Zeppelin gróf a Baden-tó fölött. A legteljesebb sikerrel próbálták ki minden berendezését. A kísérletezéshez hatalmas báluló tömeg gyűlt össze és leirhatatlan éljenzés tört ki, amikor a léghajó méltóságteljesen felemelkedett. Éjjel tizenkét órakor hibátlanul leszállott.

A gróf terve ez: először hosszabb próbautakat tesz Délnémetország és Ausztria fölött. Azután Középnémetországot és Svédországot járja be s csak azután indul Amerikába. Mindent vár ettől az amerikai uttól, az elmaradt anyagi sikert és legfőképpen azt, hogy tovább dolgozhatik, s nem lesz ez a léghajó az utolsó Zeppelin.

Többmilliós vámcsalást fedeztek fel Temesvároitt

Arad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Temesvárról az aradi pénzügyigazgatásához jelentés érkezett egy hatalmas összegű csempészési ügyről. Az ügyben Temesvár egyik legnagyobb kereskedője szerepel. A hatóságok nagy diszkrécióval nyomozzák az öt milliós vámcsalást s még a kereskedő nevét sem árulták el. Csak annyit mondanak, hogy a legközelebbi napokban szenzációs letartóztatások lesznek.

Butorvásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat MAROSVÁSÁRHELY-re és tekintse meg

Székely és Réti
erdélyrészi butorgyár ri

hatalmas raktárral.

Büsenderfer, Stügl, Wirt, Hofmann zongora és pianínó
gyárak képviselője. — Hiteles és egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizományosaink útján is feladhatók. A * -gal jelzett hírek díjazás alá esnek.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.
A Brassói Lapok nyomdavidálatának kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy óra 100, negyedévre 270, félévre 520, egy évre 1000 lej. — Külföldre: negyedévre 420, félévre 820, egész évre 1600 lej.

XIII. ALFONZ

a spanyol király, akinek külföldi útja alatt hatalmas összeesküvést lepleztek le.

A megtámadott államok pénzügyi támogatása

Genf. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Népszövetség közgyűlésén előterjesztették a leszerelési főbizottság jelentését a megtámadott államok pénzügyi támogatásáról. A jelentésben foglalt határozati javaslat, melyet Rolin belga delegátus terjesztett elő, kimondja, hogy a közgyűlés örömmel veszi tudomásul a végzett munkálatokat és felhívja a pénzügyi bizottságot, dolgozza ki egyezményjavaslat alakjában a tervet. Ezt a javaslatot azután eljuttatják a kormányokhoz.

Cushendun

a leánykereskedelemtől

Genf. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Népszövetség ülésén a leánykereskedelemtől vonatkozó jelentésnél Cushendun szintén felszólalt. Azt mondta, hogy e kérdés egyformán érdekli férfit és nőt. Anglia hő öhajítása, hogy a nyilvános házak megszűnjenek és ne gyakoroljanak elnézést semmi olyan visszaélés iránt, amely a leánykereskedelemből származik. Egyben kiemelte Cushendun az erkölcsrendészet terén működő női rendőrök fontosságát.

— A nemzeti parasztpárt megyei gyűlést tart. A nemzeti parasztpárt brassómegyei tagozata péntek délután két órakor a piactéri hivatalos helyiségben megyei gyűlést tart, melyen megbeszéljük az aktuális politikai kérdéseket.

— A FIDAC tagjai Brassóban. A tíz szövetséges állam volt harcosainak egyesülete, a FIDAC, melynek kongresszusa Bukarestben folyik, pénteken Brassóba érkezik. A delegátusok délelőtt tíz órakor a következő útvonalon vonulnak a Saguna-gimnázium elé, ahol az ünnepélyes fogadtatás lesz: Kut-utca, Kapu-utca, Lópiac, Saguna-tér, Porond-utca, innen az ünnepség után a Kolostor és Hosszu-utca át vonulnak az állomásra. A polgármester felhívja a város polgárságát arra, hogy a fenti utcák házait a vendégek tiszteletére lobogózzák fel és vegyenek részt a Saguna-téren 11 órakor tartandó ünnepségen.

— Sulyos kimeneteli utcai baleset Aradon. Aradról telefonálja tudósítónk: Schanner Béla dr. aradi ügyvéd aki motorbiciklín haladt a Radnay-utcán, összeütközött egy szekérrel. Az ügyvéd mindkét lábát eltört, de a szekérben ülők is mindannyian megsebesültek.

— Felrobbantotta magát a gráci dinamitgyár igazgatója. Gráciból táviratozzák, hogy Wilkosovszky Albert, a gráci dinamitgyár igazgatója dinamittal felrobbantotta magát. A vizsgálat megállapította, hogy öngyilkos szándékkal a hátra kötött egy dinamit patront, amelynek a gyújtószínórját meggyújtotta. A robbanás letépte kezét és lábait, valósággal szétvetette az egész törzset. Az igazgató szétmarcangolt testét a lakását környező fákön darabokban találták meg. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

— Fatty Losangelesban éjjeli mulatót nyitott. New-yorkból táviratozzák, hogy az Amerikában egykor nagyon közkedvelt burleszk filmszínész, Fatty, akj szerelmi ügyeiért elvesztette a közönség kegyét, Losangelesban éjjeli mulatót nyitott. A mulató megnyitási ünnepségén minden amerikai híres, filmsztár megjelent.

— Budapesten több gyermekparalízis megbetegedés történt. Budapestről táviratozzák, hogy az elmúlt héten több gyermekparalízis megbetegedés történt.

Ha a munkások a liberálisokkal szavaznak, ma nincs kommunista-pör

— mondta a mai tárgyaláson az egyik vádlott

Gyorsabb tempóban folyik a kolozsvári kommunista-pör tárgyalása

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kommunista monstre pör mai tárgyalásán a bíróság az angol-orosz egységesítő bizottsággal való állítólagos összeköttetések ügyét kívánta tisztázni. Ennek a vádnak négy vádlottja volt: Ulmann Sándor, Czeller Lajos, Bleisz József és Almási Lajos személyében.

Elsőnek Ulmann Sándort hallgatták ki. A vádlott előadta, hogy az állítólagos összeköttetésről semmit sem tud, de nem is tudhat, mert már három éve nem tagja a munkásszervezetnek. Három évvel ezelőtt ugyanis önállósította magát s azóta a munkásügyeknek csak mint támogatója s nem mint aktív harcosa szerepelt. Hogy mégis a vádlottak padjára került, annak magyarázatát abban látja, hogy a legutóbbi választásokon a falusi és városi dolgozók blokkjának listavezetője jelöltje volt. Erre az egész pörre különben az jellemző, mondta, hogy tisztán politikai és nem bünygyi jellege van. A vádlottak legnagyobb része a politikai harc és bosszu áldozata s most nem volna kommunista pör, ha a legutóbbi választásokon a munkások nem kerülnek olyan éles összeütközésbe a terrorisztikus eszközökkel dolgozó liberálisokkal. Az egész azért történt, hogy a választásokon a liberálisok győzelmét biztosítsák. Fzért voltak a sorozaos letartóztatások s a későbbi vizsgálat csak azt a látszatot akarta megmenteni, hogy a letartóztatások és a különféle meghurcolások nem a választások miatt, hanem a kommunista szervezkedés letörésére történtek.

A vallomás során sor került arra a hatóságmegeértésre is, amiért Ulmannat már el is ítélték.

— Ön megsértette a hatóságokat is, — mondotta az elnök.

— Igen, megsértettem, mert nem bírtam már azt a haiszát, amit ellenem folytattak. — Akkor például éjjel buztak ki az ágyamból, s indokolt volt, ha elveszítettem a türelmemet. A politikai vádlottakkal és foglyokkal egyébként sokkal kegyetlenebbül bánnak a börtönben is, mint a közönséges bűnözőkkel.

— Ezt még sem lehet állítani, — figyelmezteti az elnök.

— De igen is, lehet, — avatkozik bele a vitába a védőügyvéd is.

— Érintkezébe akartam lépni a politikai foglyokkal a defenai börtönben és a börtönigazgató maga jelentette ki nekem, hogy rab-öngyilkosokkal beszélhetek, de kommunistákkal nem.

— Nem engedhetem meg, hogy a jogerős bírósági ítéletet kritizálják a tárgyaláson, — avatkozik bele az ügyész.

A hadhíró erre eltekint Ulmann további kihallgatásától és Czeller vádlottat szólítja elő, aki előadta, hogy az egész haisza azért van kifúszva a nagyváradi munkások ellen, mert Nagyváradon jogerősebbek a szakszervezetek. A nagyváradi munkások már évek óta szívós harcot folytatnak, hogy megtörjék a szervezett munkásság erőt s erre kiváló alkalom mutatkozott a legutóbbi választásoknál. A mikor a falusi és városi dolgozók blokkja olyan erős ellenfélle volt a liberálisoknak. Így került bele a politika ebbe az ügybe és ezért született meg a kommunista szervezkedés mecséje is.

A következő vádlott, Bleisz cikket írt az „Oszályharc és árulás” címén. Ennek a cikknek a kéziratát találták meg nála és a nagyváradi nyomozó hatóságok lázítást olvastak ki belőle. Jellemző, hogy az inkriminált cikk egész terjedelmében megjelent azelőtt az egyik kolozsvári szaklaphoz és a cenzura nem talált benne semmi kivetni valót.

Kertész Jenő dr. azért került a vádlottak padjára, mert írásai között egy cédulán a következő stenografált sort találták:

— Egyetlen eszköz, ami sikerre vezethet, a kollektívizmus!

A hatóságok a kollektívizmus helyett kommunizmust olvastak s elég volt, hogy Kertész Jenőt is besorozzák a kommunista összekövők közé.

Kertész egyébként a következőket mondotta:

— Az egész ügybe úgy keveredtem belé, hogy a rendőrség szükségesnek látta házkutatást tartani nálam, mint a szakszervezetek ügyvédjénél. Vádolnak azzal is, hogy résztvettem a munkások segélyakcióiban, sőt erre a célra áldoztam is. Nincs ezen mit tagadnom, a segélyakcióban csakugyan résztvettem, pénzt is adtam, ha történetesen volt és adni fogok ezután is azoknak, akik erre rászorulnak.

Az utolsó kihallgatott vádlott Kacsó Ferenc, marosvásárhelyi szakszervezeti titkár, nem tud az egész ügyről semmit. Azért tartóztatták le, mert megelőzőleg Nagyváradon volt, s a rendőrség feltételezte, hogy neki is részt kellett vennie a mozgalomban. A letartóztatást már Marosvásárhelyen fogatosították ellene.

— Lupu miniszter Székelyudvarhelyen. Tudósítónk jelenti: Lupu miniszter erdélyi körútjában Székelyudvarhelyre is ellátogatott. E hírrel kapcsolatban erősen tartja magát az a másik hír is, hogy Andreias prefektet elejtették és az itteni liberális párt nyomására egy nagyváradi fiatal erdélyi román ügyvéd kerül a prefekti székbe.

— Ha szabad, miért nem szabad? Székelyudvarhelyi tudósítónk jelenti: A folyó év augusztusának első napjaiban arról olvasott a lapokban a közönség, hogy Angelescu miniszter megengedte a 6 évet betöltött és a 7-iket el nem ért gyermekeknek a felekezeti elemi iskolák első osztályába való beiratását. Sok szülő örvendett a hírek s az ezt illető újság-cikk alapján be is íratta gyermekét az iskolába. Mikor azonban a beírásról szóló értesítést átvitte az állami iskola igazgatóságához tudomásul-vétel végett, ott szomorúan kellett hallania, az igazgatót, hogy ez a korengedélyi kedvezmény nem vonatkozik azokra a gyermekekre, akiket felekezeti iskolákba akarnak beírni a szülei, hanem csak az államiba iratkozókra. Ennélfogva akik államiba nem akarják taníttatni gyermekeiket, egy évig még várakozniuk kell az iskoláztatással, mert a tanügyi miniszternél is nagyobb ur, az áll. elemi isk. igazg. nem engedélyezi a felekezetibe való s 7 évet még be nem töltött gyermekeknek a beíratását, holott abban a korengedélyt megadó rendeletben nem kötötte ki Angelescu hogy ezirányú intézkedése csak az állami iskolákra vonatkozik s a felekezetire nem. Sőt éppen azt hangsúlyozta a rendelet, hogy a felekezetibe is felvehető a 7 évet be nem töltött csemete.

Kinevezték Biharmegye új prefektusát

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Monitorul Oficial mai számában királyi dekrétum jelent meg, mely a belügyminiszter ajánlásának alapján 11633 szám alatt az üresedésben levő biharmegyei főispáni székbe dr. Bogdan Jonescut nevezte ki. A kinevezés szeptember 15-től szól.

— Nyugdíjba ment a székelyudvarhelyi román kath. főgimnázium két szeniora. Tudósítónk jelenti: Tamás Albert igazgató és Embery Árpád tanár, e igazgató, előbbi 45, utóbbi 42 évi szolgálat után a f. hó 1-vel nyugdíjba vonult. A nyugdíjazásról szóló főtanbátósági köszönő leirat most érkezett meg a nyugdíjazottakhoz. Elismeréssel emlékeztet meg mindkét tanfériunak hosszas és eredményes működéséről. Ezzel azonban nincs arányban a nyugdíj összege, ami a mai nehéz megélhetési viszonyok között csak morzsának tekinthető. Remélhető azonban, hogy a jogosan várt államszegély anyagiak tekintetében is gondnoki életet biztosít majd a tanügyi szolgálatában közel 5 évtizedet eltöltött nyugdíjasnak.

★ Eljegyzés. Lindner Alice és Tutsek Sándor jegyesek. (Comando. Erdélyi Erdőipar.) Minden külön értesítés helyett.

— Az individualpszichológiai egyesületnek csütörtökön, f. hó 20-án tartandó összejövetelén Steinberger Gyula ismerteti és kommentálja Otto Rühle: „Hogyan kell bánni a gyermekkel?” című könyvének néhány fejezetét. Hely: Gewerbeverein. Idő: este fél 9 órakor. Mindenkit szívesen lát az egyesület.

★ Menyasszonyi fényképeket elsőrendű, művészies kivitelben készít Lang Henrik kir. udvari fényképész Kapu-utca 52 sz. Telefon 746. Este 7 óráig felvételek villanyfény mellett.

★ Elveszett f. hó 18-án a Krizba—Brassó közötti országúton (egy autóból kiesett) egy barna bőr aktatáska. Tartalmazott egy Caranobe Jean București, Str. dr. Felix névre kiállított utlevelet, egy autótáratlópási igazolványt és nemzetközi sofför igazolványt és más kereskedelmi iratokat. Kértek a megtaláló, hogy a reá nézve értéktelen iratokat a Brassói Lapok kiadói hivatalában leadni szíveskedjék, ahol szép jutalomban részesül.

★ Új szanatórium a Fellegváron. Dr. Dogariu sebész a Fellegváron (Kőbánya-u.) modernül berendezett szanatóriumot nyitott. Rendel a szanatóriumban 10—12 óráig és 2—4-ig Kórház-utca 63 szám alatt.

★ Németül a világhírű direkt módszerrel játszva tanulni vágyók iratkozzanak be azonnal dr. Baloghnál Kolostor-utca 29. d. u. 2—3 óra között.

★ Astra (Apollo) Mozgó. Szerdán, csütörtökön, „Mai lányok” lesz vetítve. Egy nagyvárosi életkép Arthur Georg regénye után. A főszerepekben: Verebes Ernő, Livio Pavanelli, Szőregi Gyula, Charlotte Ander. — Péntektől „A kormányzó szeretője” (Draga Masina) fut. A belgrádi tragédiát dolgozta fel a legjobb német filmrendező. A főszerepekben: Magda Sonja, Fritz Kortner. A film előtt és a film betét dalait a világhírű Orloff professzor vezetése alatt álló orosz kozák tiszti kórus énekl. balalajka kísérettel.

★ Van-e már jegye a világhírű 38 tagú Doni kózik Platoff kórus szeptember 26-i hangversenyére? Ha nincs, siessen Hiemesch könyvkereskedésébe megváltani, mert olyan nagy az elővétel, hogy később nehezen fog jegyhez jutni.

★ A Brassói Vasutasok Otthona és Temetkezési Egylete f. hó 21-én, pénteken este 7 órakor saját helyiségében választmányi gyűlést tart. Ezután is kéri az elnökség a tagok pontos megjelenését.

★ Dr. Benja szakorvos (belső, bőr és nemi bajok) külföldi utjáról visszaérkezett és Vár-utca 70 szám alatt rendelését 11 és 1, 3 és 4 óra között újból megkezdte.

★ Új szanatórium a Fellegváron. Dr. Dogariu sebész a Fellegváron (Kőbánya-utca) modernül berendezett szanatóriumot nyitott.

★ Költségmentesen csak az eredeti Jenkins-szelepek működnek. Vezérképviselő: Kamaryt és Méder. Brassó—Temesvár.

★ Egy jó tanács. Verszegényeknek, sápkórosoknak és bármely betegség által legyengült egyéneknek ajánlatos egy kura „HEMOFER” készítménnyel, mely egy 30 év óta kipróbált kellemes ízű, nem drága gyógyszer, egy nagy üveg ára 110 lej. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Ha nem volna kapható, kérje direkt dr. Al. Iteanu gyógyszerárától, Bucuresti, Calea Victoriei 82.

MEGNYILT!

az első hatóságilag engedélyezett

ZÁLOGHÁZ

Brassó, Rózsater 2. (A régi Korona mellett)

LEGUJABB

Országos körözést rendeltek el egy erdélyi álhirlapíró ellen, aki bigámiát követett el Bukarestben

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A bukaresti rendőrfőkapitányság ma országos körözést rendelt el Kovács István állítólagos erdélyi újságíró ellen. Kovács, aki az utóbbi hónapokban a Bukarester Tagblatt kiadói hivatalának alkalmazottja volt, feleségül vette Nachtmannsohn előkelő fővárosi ékszerész leányát. Az esküvő után az újdonsült férj apósától 140 ezer lej hozománytörteget kapott s ennek felvétele után — éppen csak a nászéjszakát töltöte feleségével — megugrott Bukarestből. Időközben az is kiderült, hogy Kovács, aki különben álhirlapíró, már Erdélyben is megházasodott egyszer s a házastársi kötelekeket első feleségével nem bontotta föl.

A bukaresti rendőrség átiratot intézett Budapestre is, mert gyanu merült fel abban az irányban is, hogy a kalandor Magyarországra szökött.

Besszarábiai román birtokosok feljelentették Romániát a Népszövetségnél

Az agrárkisajátítások legszenzációsabb botránypöre

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Több besszarábiai román birtokos, akiknek erdőségeit az agrártörvény alapján kisajátították, egyesületbe tömörült érdekeinek védelmére.

Ez az egyesület a múlt héten a maga nemében páratlan és óriási botrányral fenyegető feljelentést juttatott el a népszövetség elé.

A panasz kiemeli, hogy a román állam a kisajátításokat jogtalanul és törvénytelenül hajtotta végre; a feljelentők külön átiratban

fordultak a francia delegátushoz, akinek támogatását kérik.

A bukaresti lapok ma a legnagyobb felháborodás hangján írnak erről a panaszcímű, kiemelve, hogy a népszövetség csak a nemzeteknek egymásközötti, vagy az egyes államoknak és kisebbségeiknek viszállyait jogosult elintézni. Azonban a Népliga semmiesetre sem avatkozhatik bele valamilyen állam és többségi polgárainak ügyébe. A lapok hangsúlyozzák, hogy ez az első eset, mikor valamelyik ország uralkodó nemzetisége fordult saját hazája ellen panasszal.

A soffőrséget ma rendes iparaggá léptették elő

Akinek nincs munkakönyve nem vezethet autót

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Monitorul Oficial mai száma közli a minisztérium egyik jegyzőkönyvének a kivonatát, mely felhatalmazza a munkaügyi minisztériumot, hogy a soffőrséget az egész ország területén rendes iparaggá léptesse elő. A változás következtében Erdélyben az 1884. évi 17. ipartörvény, a regátban az 1912. évi ipartörvény, Bukovinában pedig az osztrák ipari kódex megfelelő paragrafusait fogják alkalmazni a soffőrséggel kapcsolatban, ami

egyed jelent azzal, hogy ezentúl csak azok vezethetnek gépkocsit, akik a belügyi hatóságok által az autóforgalmi törvény alapján kiállított hajtási igazolványok mellett munkakönyvvel is rendelkeznek s az ipartörvény többi feltételeinek is eleget tesznek.

Ilyet a rendeletet mikor kezdik alkalmazni, s hogy azoknak, akik jelenleg hajtási igazolvánnyal bírnak, milyen formalitásoknak kell eleget tenniük, egyelőre nem közlik.

A minisztérium október nyolcadikára halasztotta az iskolai év megnyitását

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A közoktatásügyi minisztérium ma délután körrendeletet adott ki, amely szerint az 1928—29 tanév megnyitását az egész ország területén elhalasztják. A rendelet így szól: Tekintettel arra, hogy a bakkaleurátusi pótvizsgák és a felvételi vizsgálatok több helyen sokáig húzódtak el, a minisztérium elhatározta,

hogy az iskolai év megnyitását az ország egész területén elhalasztja.

A lyceumokban szeptember 25 helyett október 8-án, a gimnáziumokban, polgári iskolákban és a felső szakiskolákban szeptember 25 helyett október elsőjén kezdődnek meg a tanítások.

Stirbey herceg szerint vagy egy nemzeti kormány, vagy Maniu következik

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kormányválságról elterjedt hírek és a német kölcsön ügye szoros összefüggésben vannak egymással. Ha a kölcsönről biztatóbb hírek érkeznek, úgy a kormányválság mindjárt kevésbé aktuális.

Jelenleg éppen ez a helyzet: biztató hírek vannak a német kölcsönről. Bratianu Vintila kormányelnök ma délelőtt fogadta a belügyminisztériumban a németországi román delegáció tagjait és hosszas tárgyalásokat folytatott velük. A befentesek szerint a miniszterelnök új utasításokkal látta el a delegációt, mert az a határozott reménye van, hogy a német kölcsöntárgyalások hamarosan sikerre vezetnek. A delegáció tagjai már holnap utaznak Berlinbe, ami azt jelenti, hogy

Bratianu csakugyan nem mondott le a német kölcsönről.

Bukarestben futótüzként terjedt el ez a hír, s már nem a kormányválságról beszélnek, hanem arról, hogy Bratianu milyen újabb érdekek feláldozásával akarja megmenteni a maga a liberálisok érdekeit.

Ezzel kapcsolatban a nemzeti-parasztpárt elhatározta, hogy még a hét folyamán megkezdje újabb kormánybuktató kampányát, amelyet az általános remény szerint a kormány még akkor sem bír el, ha meg is kapja nagynebezen a német kölcsönt. A nemzeti-parasztpárt az agitációs harcot a városokról átteszti a falvakba s a közel jövőben már több erdélyi és regáti román faluban készül népgyűlést tartani.

Barbu Stirbey herceg, akit a liberálisok utáni átmeneti kormány elnökének emlegetnek, nyilatkozatot adott a kormánykrízisről a Brassói Lapoknak. A herceg nem tud semmit arról és nem is hiszi, hogy a kormány közeli bukásáról lenne szó. Arról, hogy a liberálisok után ő következne, mosolyogva beszél, s kijelentette, hogy ennek igazán kevés valószínűsége van.

— Ha csakugyan megbukik a kormány, — mondotta, — úgy a legokosabbnak egy nemzeti kormányt tartanék amely az átmeneti időket simán le tudná vezetni. Ha erről nem lehet szó, akkor

csak Maniu kormánya következhetik.

KÖZGAZDASÁG

A friss gyümölcsök új szállítási tarifája

Bukarestből jelentik: A CFR igazgatósága közli, hogy a friss gyümölcsöknek és a szőlőnek a szállítási árát a vasuti személyzet által expedált és teljesen megrakott vagonoknál azokon a vonalakon, amelyeken gyorsvonatok nem közlekednek,

ezen túl teherárú taxát fognak számítani az effektív súly, de minimum 5000 kg. után.

Ez a rendelkezés október elsejei hatállyal lép életbe.

Hét erdélyi vállalat megkapta az iparpártolási törvény kedvezményeit

Bukarestből jelentik: Ujabban a köv. erdélyi vállalatok kapták meg az iparpártolási törvény kedvezményeit (Monitorul Oficial 205 és 207. szám): Restica rt. (Anina); Lechner József szücsipari vállalata Nagyvárad, (alakulóban); Levante Company rt. fűrészmalma Nagyváradon (alakulóban); Lengyel András, C. Raiacsoni és Csillag Géza szerszám és lapátgyára Arad; Printz Testvérek (Szatmár) gépgyára, emellőzött edény-osztálya (alakulóban); Neu-

bauer István, Frandler Ferenc és Holz Jakab „Duplex” vas és acélcikkek gyára, Temesvár.

Az arany és az ezüst új ára

Bukarestből jelentik: A kereskedelmi minisztérium mellett működő speciális bizottság az arany és az ezüst új árfolyamát a világgiazi árak tanulmányozása után a következőképpen állapította meg:

Arany 109.281 lej kilógramonként.

Ezüst 2853 lej kilógramonként.

Ezek az árak szeptember 30-ig érvényesek.

Nehány

nélkülözhetetlen

ősz és téli ruhadarab:

A kabát durván szőtt angol gyapjuszövetből,

a kötött jumperruha, a crep de chine ruha ugyan abban a színben, mint a kabát.

JULIUS NEDOMA

2537

SPORT

Három bajnoki mérkőzés lesz vasárnap

A brassói kerület labdarugóbajnoksági mérkőzéseinek során szeptember 23-án, vasárnap három bajnoki mérkőzést játszanak le. Brassóban két mérkőzés Székelyudvarhelyen egy kerül lebonyolításra. A Brasovia pályán fél óra kezdettel a Brasovia és a BMTÉ játszanak ugyanebben az időben az Olympia pályán a BCFR és az Olympia.

Székelyudvarhelyt a Hargita és az Unirea (Segesvár) játsszák újra bajnokmérkőzésüket. A vasárnapi bajnok a Hargita győzött 3:1 (2:0) arányban, azonban a labdarugó szakosztály megsemmisítette a mérkőzést arra hivatkozva, hogy a játékot vizsgáló bíró vezette le.

A Hargita vezetősége nem nyugszik bele ebbe a döntésbe, mert a mérkőzésre ők előre kérték bírót és Brassó a hibás, amiért nem küldöttek. Ezért ők szükségbírót vezették le a mérkőzést.

Husvétkor olasz-román válogatott labdarugó mérkőzés lesz Bukarestben. A bukaresti labdarugó szakosztály egyik vezetője olaszországi nyaralása alatt felvette a kapcsolatot az olasz footballsövetséggel. A tárgyalások során megállapodtak, hogy az olasz B. válogatott 1929. év husvétján Bukarestbe jön és egy mérkőzést játszik a román válogatottal. pár nap múlva pedig Szófiában a bulgár válogatottal. Az olasz A. válogatott ugyanakkor Bécsben és Budapestén játszik.

Motorkerékpárverseny Brassóban. A brassói amatőr motorkerékpárosok vasárnap, szeptember 23-án a Bukaresti Motorkerékpáros Club protektorátusa alatt, megbízhatósági motorkerékpárversenyt rendeznek. A verseny utvonala a következő lesz: Brassó, Segesvár, Medgyes, Nagyszeben, Fogaras, Brassó. A versenyen résztvehet minden gyakorlott motorkerékpáros. Benevezni szombat este 6 óráig a Leonida et Coi és a Kugler Károly és Tsa brassói cégnél lehet.

A mezőgazdasági üzem felhagyása

következtében Feketeahalom község 325 h. sz. alatt a következő berendezések kerülnek jutányos ár mellett eladásra: Állattartó, mezőgazdasági gépek és eszközök, különféle takarmányok. — A belsőség hosszabb időre bérbeadatik m. p. — 7 lakószoba, butorozva vagy butorozatlan, ugyanannyi pincé és kamarahelyiség, padlás, istálló, csűr, raktárhelyiség, udvar, kert. — Nevezett belsőség iparüzem berendezésre különösen alkalmas. 8:28

UTOLSÓ NAPOK!

Minden ember életét a csillagok irányítják!

HOMES FAY

astrológus

a kiváló arab csillagász minden nyelven beszél, rövid ideig fogad Brassó, Hosszu-utca 52. sz. alatt. Kizárólag tudományos alapon analizálja önt, életsorsát fejt meg, visszanéz a múltjába és válaszol a jövőre! A legjobb élettanácsadó! 8095

BÉBI

VAGY

AZ ELSŐ SZERELEM

REGÉNY. Írta: MÁRAI SÁNDOR

(Copyright by Pantheon)

(36)

Még nem láttam ilyennek az igazgatót. Sorra néztem a kollégáimat. Hangtalanul ültek. Minden szempár az igazgató arcára esett. Mészáros arcában volt egy kis undor.

Lóránt, a német tanár, aki selypítve beszélt, állott fel elsőnek s indítványozta, hogy a tanári kar intézzen feliratot a minisztériumhoz, amiben azonosítjuk magunkat az igazgatóval, szolidárisnak érezzük magunkat vele s egyhangulag visszautasítjuk a méltatlan támadást.

A feliratot azonnal meg is fogalmazták.

Valamennyien aláírtuk. En is aláírtam. Az igazgató megköszönte a bizalmat.

Konferencia után odajött hozzám Mészáros.

— Kisérj el este — mondta.

— Hová?

— Ehhez a fiuhoz, Szilassyhoz. El akarok bucsuzni tőle. Jössz? Te is jóban voltál vele.

— Eljövök — ígértem.

Most fél 7 van. Kilenckor megyünk Szilassyhoz. Nem tudom, helyesen teszem-e, ha elmegyek.

November 18. Helyesen, vagy nem helyesen tettem-e, mindenesetre elmentem. Nem hiszem, hogy ennek a látogatásnak következményei lehetnek. Mészáros előrelátó ember. Az én érzéseimnek egy kissé túlságosan előrelátó, körültekintő. Például ő ajánlotta, hogy menjünk este kilenckor Szilassyhoz. Kilenc után a mi városunkban már alig jár az utcán ember. Ez egy bizonyos óvatosságra vall. Azt hiszem, magamtól is elmentem volna Szilassyhoz, bucsuzni. Rokonszenves volt nekem. A tanári kar fiatalabb tagjai közül ő volt az egyetlen, aki rokonszenves volt nekem. Nyugodtan leirhatom, hogy ha rajtam mulik, én nem kilenc után mentem volna el Szilassyhoz. Akár fényes nappal, délután ötör. Vagy mondjuk, hétkor, mikor legtöbb az ember az utcán. Nincs értelme, hogy ebben a naplóban másképpen állítsam be magam önmagam előtt, mint amilyen valójában vagyok. Nem vagyok hős. Nem vagyok alkalmas arra, hogy sikraszálljak mások igazságaért. A bizalmi nyilatkozatot is szó nélkül aláírtam. Hogy őszinte legyek: nem találtam ebben semmit. Különb dolgokat megszokik az ember. Különb képmutatásokat. Ugy látszik, ez az élet rendje. Meg kell alkudni. Aki nem alkuszik, az... az megy. Tör, zuz. Mint ez a Szilassy.

Mindenesetre feljegyzem, hogyha rajtam mulik, én fényes nappal is elmentem volna hozzá. Nem pedig úgy, kapuzárás után, sötétben. Mint ahogy történt. De ezt Mészáros ajánlotta így. En csak beleegyeztem.

Mikor megérkeztem, Mészároshoz már ott találtam Szilassyt a Flórián-utcában lakik, albérletben. Ez egy elég elhagyott mellékutca, ahol két növendékem is lakik. Az egyik Puliszka. A másik egy leány növendék, de ezt csak most tudtam meg, hogy itt lakik, Cserey Margit. Ez a leány növendék a szüleinél lakik. Az apja mézeskalácsos, ahogy itt mondják: bábos. Nem is tudtam, hogy Csereynek itt van a műhelye, a Flórián utcában.

Mészáros figyelmeztetett rá. Mészáros zavarban volt. Mikor beléptem, kinosan mosolygott és azt mondta Szilassyknak:

— Tedd be, kérlek, a zsalugátéteket. Földszinten vagyunk. A Cserey lány benézhet s holnap kész a pletyka, hogy a gimnázium két tanára éjszaka özszeesküvése jár.

— Cserey? — kérdeztem. — Aki nálam van?

— Az — mondta Mészáros idegesen. — Tedd be a zsalugátért.

Szilassy nem felelt semmit. Kezet nyújtott s betette a zsalugátéteket. Lila házikabátban volt. Ezek a fiatalok! Minden holmijuk más, mint miénk, öregeké. Nekem dohányoszinű házikabátom van. Lilát, azt hittem eddig, csak az asszonyok hordanak. Először voltam Szilassy nál. Bolthajtásos, alacsony, keskeny és hosszú szobában lakott. Az éjjeli szekrényen egy réz-Buddha állott. Egy könyvespolc tetején tokban ott hevert a hegedűje. Az íróasztalán egy nagy vízeskancsóban nagy csokor virág, krizantémok és dália. Nagyon sok könyve volt. Több mint nekem. Angolul is olvas, franciául is olvas. Pedáns rend van nála a szobában, ezt szeretem. Minden könyv a helyén. Az íróasztalán füzetek, iratok, levélpapír, minden pontosan rendberakva. Rendes ember. Nem is értem... Tudom róla, hogy jobb családból való. Az apja orvos. Festen. Talán jobb módúak is, nem tudom. Mindenestre van valami mögötte. Így persze könnyebb érzékenynek lenni... így sokkal könnyebb.

Ezt nem azért írtam le, mintha a szívem mélyén szemrehányást tennék Szilassyknak, amiért többje van mint nekem. En a szívem mélyén már régen megbocsátottam mindenkinek, akinek többje van, mint nekem. Csak leszögezem az igazság kedvéért, hogy így könnyebb.

— Szóval elmegy? — mondta Mészáros.

Szilassy diópálínkat töltött és azt mondta:

— El. Nagyon köszönöm, hogy felkerestetek.

— Az igazat megvallva, nem számítottam rá. Amint hallom, ez a szomorú állapot, az igazgató, délbőlben valami nyilatkozatfelét íratott alá a tisztelt karal. Mind aláírtátok. Ti is.

Hallgattunk. Nem mertem Mészárosra nézni. Szilassy folytatta:

— Nem baj. Rögtön megmondtam: nem veszem rossz néven. Valószínűleg így kell ennek lenni. Csak végtelenül sajnálak benneteket.

(Folytatása következik.)

A Friedler-féle szab. dal. nazott

GAMMA

hajnövesztő

egyszerűsített hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legelőkeltebb gyógyszere. Orvosiilag kipróbálva és ajánlva. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában vagy a vezérképviselőnél.

ROZSNYAY gyógyszerár, ARAD

APRÓ HIRDETESEK

Egy szó ára 6 lei. Vestegabb batóval 12 lei. - Állást keresőknek 25% engedmény. - Leckisebb apróhirdetés ára 60 lei. Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladás esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen-megjelenést adunk. Hirdetési díjak előre fizetendőek. - Csak válasz helyeigéllel felszerelt kérdések kérdésekre válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjat nemesen hátralekban, mindaddig, amíg előfizetése tart, havonként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közölünk a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmult hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előle igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat ténylegesen előre befizette.

Vétel — eladás

200 drb. eke érkezett. Mint alkalmi vétel fele áron eladó amíg a készlet tart. Gepvásár, Vasut-utca 8052

4-6 H P. Benzin, vagy petroleum stabil-motort ármegjelöléssel megvételre keres „Vultur gépjavitó” Mercurea-Ciuc. 8168

Eladó 20 tavaszi mehera, kasban egy kaptarban Kerekas tanítónál, Krizbán. E 3162

Üzemképes gyapjufonó, előkészítő, fészülő, tépőhinta, posztóvanyoló jutányosan eladó Segesvárt Hull-ucca 25 E 8190

Fajtiszta 9 hetes himspicckutya eladó. Cim E 3209 sz. alatt a kiadóhivatalban.

Megvénnek 4-6 lóerős benzinmotort, 40 amp. dynamót. Benkó Margit, Corvin-Ghioroc. E 3208

Barátosan (Háromszék-megye) gyümölcsös belsőségem építménnyel eladó. Jakab Lajos Geoagiu (Algyógy). E 3207

Eladó 2 drb. Siementali tenyészbika két éves. Értekezni Sükösd Farkas, Sepsiszentkirály. E 3221

Szekerények, házi- és kerti berendezési tárgyak olcsón eladók. Mester-u. 14a szám. E 3220

Őszi-buza kiváló minőségű „Diószegi” legújabb nemesítésű vetésre előkészítve eladó. Gróf Nemes uradalom Intézősége Hágig—Hidvég Háromszék-megye. 8226

Bérbeadó 5 hold szántó esetleg 1/2 holdként Cim 8219 sz. alatt a kiadóban.

Hart Parr petroleum traktorokat 24 és 86 HP. nagyságban kedvező fizetési feltételekkel szállít, Fehér Miklós gépgyár lelakata Cluj Piața Unirei 26 szám. 7885

Allást nyerhet

Keresek azonnali belépésre elsőrendű fényképességűt, aki a fényképészet minden ágában jártas. Cim a marosvásárhelyi fiókiadóban. 8137

Keresek női tenyészkereskedő segédet. Ajánlatok eddigi működési helyek megjelölésével Gráb Mór Toplița címre küldendők. 8137

Kellemetlen hajszálak kiirtása

rácok, szeplők, pattanások, radikális arc-hámlasztás, massage, összes szépséghibák szakszerű kezelése. — Olcsó bérlet.

29 34

„Stella” kozmetikai intézet, Kapu-u. 44.

Virágkertetész német vagy román nyelvismerttel, teljes szaktudással keres Administriația Mășia Stăuceni, Jud Botoșan 8143

Felvételnek azonnali munkába: kerékgyártók, asztalosok, kocsifényező, akik autokarosszériamunkában jártasak. Kovács Ignác, Hosszu-ucca 131 8182

Segédkönyvelő keresetlik, ki a francia levelezést jól érti és a német nyelvismeretekkel rendelkezik. Cartea Românească Brassó, Kapu-u. 11 8187

Munkaszerető molnár társat keresek félmagas örlésű vizimalomhoz. — 50—80.000 lej tőkével esetleg garanciával. Cim „Biztos jövő” E 3210 sz. alatt a kiadóban.

Ügyes kiszolgálóleány keresetlik magyar, német, román nyelvtudással, okt. 1-1 belépéssel. Jelentkezés 11—12-ig a „Brassói Lapok” szerkesztőségében.

Egy jó házból való árva fiú süttőtanulónak felvételt. Hátulsó kőbánya 3. E 3219

Állást keres

Nős fogtechnikus perfect operatív és technikai munkákban állást keres november 1-ére. Ajánlatokat „Dentist” feligével a kiadóba kérem. 8218

Varróleány házakhoz ajánlkozik. Pál Deres-tyei-ut 89. 8227

„Fiatal mészáros-segéd ellátás és szerény fizetésért alkalmazást keres. Cim: Dizmacsek, Cugir.

Lakás

Bérbeadó üzlethelyiség, Bodolán, Sándor Károly-féle. Érdeklődni Erdélyi Andrásnál, Pürkeresztén. E 3166

Belvárosban 5 szoba konyhas lakás mellékhelyiséggel azonnal kiadó Petcu likörgyár. 8228

Butorozott szoba teljes ellátással kiadó. Érdeklődni Mercur, Virágosor 12. E 8223

Diák vagy diáklány teljes ellátásra felvételt tanárnál. Cim E 3214 sz. alatt a kiadóban.

Egy szoba konyha kiadó. Cim Goldstein, Csatoria ucca. E 3217

Sárga kanna
fekete szíval

Elpusztulnak legyek, szúnyogok, hangyák, poloskák, svábbogarak, molyok, bolhák stb.

Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak eredeti, plombált Flit-kannát fogadjunk el!

Kizárólagos vezérképviselő:
Drogherie Standard
București, 2. Strada Zorilor

Kiadó

8217

Üzletnek nagyon megfelelő helyiség
Sárokház Vasut-u. — Uzsoda-u.

Különbejárati elegánsan butorozott szoba, fürdőszobával azonnal kiadó. Esetleg irodának is. Kórház-u. 55. E 3213

Vegyes

Hibás lábúak Szatmáron Klánicza ortopéd mű-cipész készítményei elsőrangúak Kazinczy-u. 24 szám. E 3174

**Nem kiáltó reklám,
hanem kézzelfogható valóság**
hogy jelentékeny pénztakarít meg

ha szükségletét

**a legutolsó őszi és téli
ujdonságokat dus vá-
lasztékban képviselő
üzletünkben szerzi be.**
**Eredeti bécsi és párizsi
modellek.**

Női, bakfis és gyermekkabátokban, ruhákban, szörme és bőrkabátokban a legújabb kivitelig.

Látogatóinkat nem feszélyezi
vételkényszer,
de egyetlen látogatás is meggyőz mindenkit, hogy

**szolid és pontos kiszolgálás
és elsőrangú árunak
olcsó árakon való eladása
fő üzleti elvünk.**

„JULIETA” női ruha
árúház.
Brassó, Kolostor-u. 5.

29 20-2

Elveszett az alkatáron hétfőn este nikkelezett „Omega” óra. Becsületes megtaláló vagy nyomravezető lomboz részesül. E 3218 sz. a kiadó

Női ruha szalonomat helyeztem Rózsátér Weisz Mihály-u. 22 sz. alá. Ugyanott tanúnyok felvételnek. M. Zsófia

A „Hymen” vállalat butortermel nagy mennyiséget nyújt.

Házasság

23 éves kereszény a jaden tanítónál mával intelligens munkatársat keres

házasság

céljából. Hozomány 10000 Lei. Leveletet teljes díjjal. BIZTOS ÉKZISZTERCÉJelgére a kiadó tovább.

Tüdőbetegek

fizet Oláh Károly plébános által feltalált csodahasú Antiphtysin államilag engedélyezett tüdő elleni gyógyszerrel. Fizetést bárkinek díjmentesen küld az egyedüli készítő:

OSVÁTH gyógyszerár TG.-MUREȘ.

Butorban Fischer neve már

Mellett butorszükségletét beszo Fischer Albert róná okvetlen tekintse meg: butorárúháza Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11

PÁLYAZAT TANÍTÓI ÁLLÁSRA

A petroseni róm. kath. egyházközség rendes tanítói, egyben segédkántori állásra pályázatot kiad. Tanítói fizetés az 1927. X-ik számú püspöki körlevélben biztosított javadalom. Konzumi ingyenes beszállási kedvezmény havi 200 lej értékben. A kiad helyettesítés, annak mértéke szerint utólagosan kiad. Egy év próbaidő. Okleveles, román nyelvizsgát tett és kántori képesítéssel bíró tanítók iskolásokhoz címzett és okmányokkal felszerelt bevénytük alulírott címre sürgősen nyújtsák be. Római katolikus egyházközség.

W. D. »HANOMAG« TRAKTOR

28/32 lóerős beépített regulator és szíjtárcsával petroleum üzemre háromvasu ekével. Német gyártmány, feltétlenül megbízható olcsó üzem. Azonnal szállítható minden szereléssel raktárról. Igen előnyös árban és igen kedvező fizetési feltételek mellett

INDUSTRIA «KERESKEDELM I- ÉS IPARI R. T.

TIMIȘOARA IV., Strada I. C. Brătianu No. 3. (Uri-utca)
Táviratok: Industria. Telefon 9-14. Árjegyzék ingyen és bérmentve!
Brassói képviselő: „Gépvásár”